

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 6 • juni 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

ACTEUR DRAGAN BAKEMA
OP 7 JULI MET SP IN CARRÉ
'GROOTS EN MEESLEPEND'

MEDICIJN TE DUUR? DAN MAKEN WE HET ZELF!

EDUARD NAZARSKI: 'ER IS VOOR AMNESTY HEEL VEEL TE DOEN, HELAAS'

PAUPERPARADIJS
7 JULI IN CARRÉ
VOOR MAAR 7,50
SP.NL/SPINCARRÉ

Arend van Dam

STEL JE KANDIDAAT

Volgend jaar zijn er verkiezingen voor zowel de Provinciale Staten als het Europees Parlement. De deadlines om je aan te melden voor de SP-kandidatenlijsten zijn 5 juli en 15 augustus. Op pagina's 13 en 15 van deze Tribune vind je meer informatie.

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KOM NAAR DE ROOD-ZOMERSCHOOL

Van 21 tot en met 27 juli organiseert ROOD de Zomerschool, een week vol inspirerende en leerzame scholingen. Het thema dit jaar is Verover de Toekomst. We horen vaak dat jongeren de toekomst zijn, maar hoe moet die toekomst eruitzien? En hoe kunnen wij er samen voor zorgen dat deze gewenste toekomst werkelijkheid wordt?

We kunnen alvast een spreker verklappen: schrijver Gustaaf Peek. Het gaat hard met de aanmeldingen, dus wacht niet te lang! Meld je aan door 50 euro over te maken op rekeningnummer NL35RABO0321512812, ten name van ROOD jongeren in de SP. Vermeld hierbij je naam, je lidnummer en 'zomerschool'.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Anouk Pross,
Karen Veldkamp

Foto cover
Corné Sparidaens / HH©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel
Eerste Gouden Roeispaan
uitgereikt
4

**De Heerlense
Mijnsteenber**
Gaan erfgoed en milieu het winnen?
8

Eduard Nazarski
'Voor sommigen zijn mensenrechten
niet de oplossing, maar het probleem'
16

**Het Pauperparadijs
in Carré**
'Groots en meeslepend'
22

Ruud Kuin
'De strijd moet gaan over het opeisen
van een fors groter deel van de koek'
24

- 6** Wachtgeld voor politici: 'Dubbele moraal'
- 11** Uitgelicht: Op straat
- 20** SP-Zorgdag: 'Soms voel ik me net een verkapte boekhouder'
- 27** Limburg: 'We laten ons niet verdelen'
- 28** Linksvoor: Tugay Filiz hoeft geen dure lease-bak
- 29** Lezen: 'Grip' van Ron Meyer
- 12, 13, 14, 15** Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel
- 32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Speeltu

Als het vakantie was en mooi weer, was het voor Marjolein vaste prik: samen met haar ouders naar speeltuin Elckerlyc in Oss. Geld om elk jaar op vakantie te gaan was er niet, maar in de speeltuin kon Marjolein zich ook heerlijk vermaken. De speeltuin was groot genoeg om elke dag weer iets anders te doen.

Deze maand viert Elckerlyc het 25-jarig jubileum. Elckerlyc betekent 'iedereen'. De Osse speeltuin is dan ook van iedereen en voor iedereen. Toen ik als achtjarig meisje meeding met mijn moeder, die aan de wieg stond van de speeltuin, had ik natuurlijk geen idee hoe groots het werk was waar ze mee bezig was. Ik was me niet bewust van al die SP'ers die dag in dag uit langs de deuren waren gegaan om het geld op te halen. Van de timmerman die in zijn vrije tijd de toestellen in elkaar timmerde. Of van de vele ouders die de speeltuin tot een succes maakten, niet alleen voor hun eigen kinderen maar voor alle kinderen van Oss.

Nu besef ik wél wat voor grootse prestatie al die vrijwilligers hebben geleverd. Toen de gemeente weigerde werk te maken van een fatsoenlijke speelplek voor kinderen gingen ze niet makkend aan de kant staan, maar staken ze de handen uit de mouwen. Ze bouwden de speeltuin zelf.

Elckerlyc hoort inmiddels bij Oss. Tienduizenden Ossenaars speelden er. Honderden vrijwilligers hielden de speeltuin draaiende. Als Elckerlyc opgeknapt moet worden zet de gemeenschap de schouders eronder. De speeltuin is voor mij een monument. Een monument dat laat zien waar we toe in staat zijn als we samenwerken. Hoe we samen de levens van heel veel mensen een beetje beter kunnen maken. Niet voor even, maar nu al voor 25 jaar.

Samen bouwen we nog meer monumenten. Om te laten zien dat het anders kan. Om de wereld een beetje mooier te maken. Bijvoorbeeld voor Marjolein, die nu met haar eigen kinderen naar de speeltuin gaat.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

Vlnr Jan Schellens, Lilian Marijnissen en René Bernards.

EERSTE GOUDEN ROEISPAAN UITGEREIKT

Lilian Marijnissen heeft op 25 mei de eerste Gouden Roeispaan uitgereikt, een eerbetoon voor mensen die tegen de stroom inroeien om de samenleving beter te maken. Onderzoeker René Bernards en oncoloog Jan Schellens ontdekten een nieuwe manier om een vorm van kanker te bestrijden. Ze besloten niet te 'cashen', maar te proberen hun vondst zelf verder te ontwikkelen. Opdat er uiteindelijk een betaalbaar geneesmiddel komt in een wereld van doorgaans schreeuwend dure kankermedicijnen.

'WIJ BEGONNEN ons af te vragen hoe lang wij als onderzoekers moeten blijven accepteren dat kankermedicijnen 100.000 euro per patiënt per jaar kosten', vertelt prof. dr. René Bernards, kankeronderzoeker in het

Nederlands Kanker Instituut Antoni van Leeuwenhoek in Amsterdam. Normaal gaat het zo: academische onderzoekers ontdekken en ontwikkelen in hun laboratoria nieuwe medicijnen en verkopen die aan

een farmaceutisch bedrijf dat denkt daar flink geld mee te kunnen gaan verdienen. Vervolgens investeert het bedrijf flink in onderzoek en registratie van het nieuwe geneesmiddel, zaken waarvoor de academische wereld doorgaans het geld niet heeft. Het nieuwe medicijn komt dan in bezit van het farmaceutische bedrijf, dat er op de markt elke prijs voor kan gaan vragen die het wil. Wetenschappelijk onderzoek dat met gemeenschapsgeld wordt betaald en de farmaceutische industrie die met de winst aan de haal gaat; oncoloog en klinisch farmacoloog prof. Jan Schellens vindt dat er iets niet klopt: 'Als je als belastingbetaler al hebt betaald voor wetenschappelijk onderzoek, dan zou je niet nog een keer moeten hoeven betalen als je ziek bent.'

‘De kosten bedragen dan zo’n 1500 euro per jaar per patiënt: 70 keer minder dan bij Merck’

Lilian Marijnissen stelt dan de hamvraag: ‘Er wordt zoveel publiek geld gestoken in onderzoek terwijl de farma-industrie de winst maakt: hoe moeten we dat doorbreken?’ Bernarda en Schellens vertellen hoe bij hen een lichtje ging branden toen zij in hun laboratorium ontdekten dat een medicijn tegen lymfklierkanker ook effectief kan zijn tegen een vorm van huidkanker. Dat medicijn heet Vorinostat, is eigendom van de Amerikaanse farma-reus Merck en kost een ton per patiënt per jaar. Schellens: ‘We zagen ruimte om iets nieuws te maken. Want op de werkzame stof in Vorinostat zat namelijk geen patent meer en Merck heeft het alleen als middel tegen lymfklierkanker geregistreerd, ontdekten we. We zouden het dus zelf kunnen maken als medicijn tegen een vorm van huidkanker.’ Bernarda: ‘Daar hebben wij patent op gevraagd en ook gekregen.’ Zelf vinden ze dat niet zo bijzonder: ‘We doen feitelijk niets anders dan wat farmabedrijven altijd doen.’ Wat wel bijzonder is, is dat Schellens en Bernarda hun ontdekking niet aan de industrie willen verkopen om er flink aan te verdienen, maar de ontwikkeling in eigen beheer willen houden. Samen met de ziekenhuis-apotheker van het Antoni van Leeuwenhoek becijferden ze dat de kosten dan zo’n 1500 euro per jaar per patiënt bedragen – 70 keer minder dan bij Merck – wanneer ook de productie in eigen beheer zou plaatsvinden. Plus dat het klinische onderzoek, zeg maar het patiëntenonderzoek, in eigen huis vele malen goedkoper kan dan bij een farmaceutisch bedrijf. ‘Komt omdat wij een kleinere, gerichte studie kunnen doen die niet op de markt is gericht. Een kleinere groep mensen betekent kleinere kosten’, aldus Jan Schellens.

Baanbrekend

Om de nieuwe toepassing verder te ontwikkelen en patiëntenonderzoek te kunnen doen, heeft Bernarda ter financiering een eigen non-profit farmabedrijf opgericht met de naam Qameleon Therapeutics. Daarvoor zijn ze op zoek naar maatschappelijk verantwoord investeerders die niet primair voor dikke winst gaan.

‘Baanbrekend en inspirerend’, noemt Lilian Marijnissen het initiatief van Schellens en Bernarda en overhandigt hen in hun laboratorium de eerste Gouden Roeispaan: ‘Een eerbetoen aan de mensen die tegen de stroom in roeien.’ Ook zegt ze toe zich in de Tweede Kamer sterk te maken voor een fonds dat de ontwikkeling financiert van nieuwe medicijnen zoals de vondst van Schellens en Bernarda. ‘Zo’n fonds zou enorm helpen’, reageert Schellens. Kijk, wij zijn gewend om onze eigen broek op te houden. Van basisfinanciering voor ons werk is namelijk geen sprake. We hopen dat onze ontdekking er uiteindelijk toe leidt dat patiënten langer leven én dat publiek geld eerlijker besteed wordt. We zijn nu ongeveer de helft van onze tijd kwijt aan bureaucratie en zorgen dat we voldoende geld hebben.’ De formule daarbij is niet zo ingewikkeld: om geneesmiddelen betaalbaar te krijgen is ontwikkeling in eigen, academisch beheer noodzakelijk. ‘Bij een eerder medicijn dat we ontdekten, zagen we dat het onbetaalbaar werd op het moment dat het bij de patiënt kwam. Dat kan natuurlijk niet, we doen het juist voor de patiënt’, vertellen Bernarda en Schellens. Maar, zo vraagt Lilian Marijnissen: ‘Hoe lukt het jullie om niet cynisch te worden in deze wereld?’ De heren schudden het hoofd: ‘Nee, dit is geen reden om cynisch te worden, maar juist een aansporing om actie te ondernemen.’ SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven: ‘Het initiatief van Antoni van Leeuwenhoek toont de noodzaak aan van een nationaal fonds voor geneesmiddelenonderzoek. Het is een goede manier om het monopolie van de farmaceuten te doorbreken.’

Lilian Marijnissen gaat de Gouden Roeispaan een aantal keren per jaar uitreiken ‘aan mensen die tegen de stroom in met moed en doorzettingsvermogen onze samenleving beter maken’. Kent u mensen die volgens u ook een gouden roeispaan verdienen?

Laat het weten op: roeispaan@sp.nl •

tekst Rob Janssen • foto's Maurits Gemmink

Grip

Wie wat wil leren over de staat van het land doet er goed aan veel te luisteren. Daarom besloten we in één jaar tijd met maar liefst 1 miljoen Nederlanders contact te hebben. Over de staat van de buurt. Elke dag, elke week, elke maand, ergens in een buurt, ergens in het land. Huis aan huis, op straat, telefonisch, in theaters, kantines, buurthuizen, huiskamers en op heel veel andere plekken en manieren.

Aan honderd wetenschappers, schrijvers, denkers en andere voorlopers stelde ik dezelfde vragen over de staat van ons land. Geert Mak, Roxane van Iperen, Ahmed Aboutaleb, Mirjam de Rijke, Bas Heijne, Leon Verdonshot, Khadija Tahiri, Remy van Heugten, Sinan Can, Paul Verhaeghe, Ken Loach en vele anderen. Na een tocht dwars door het land spoken twee begrippen door mijn hoofd: grip en begrip. Als mensen minder grip hebben op hun wijk, werk en wereld leidt dat tot minder begrip voor elkaar. En als we minder begrip voor elkaar hebben, werken we minder goed samen om grip te krijgen. We laten ons vaker leiden door onderlinge verschillen of we trekken ons terug achter onze eigen rolluiken. Of, zoals David van Reybrouck zei: ‘Wie mee aan het stuur mag zitten, heeft meer oog voor andere weggebruikers. Wie het allemaal maar een beetje passief moet ondergaan, als een soort passagier, kruipt in zijn schulp.’

Ik schreef een boek over al die gesprekken en ideeën. Met de titel *Grip: In gesprek over de staat van ons land*. Over waarom solidariteit géén liefdadigheid is, maar een evolutionaire noodzaak. Over de reusachtige behoefte aan vuurtorenverhalen, niet alles overlaten aan de golven van de markt, maar koers en visie bepalen. Want zoals Humberto Tan het kernachtig zei: ‘Als je niet weet naar welke haven je vaart, dan is elke wind ongunstig.’ En opvallend genoeg: scherpe kapitalismekritiek. ‘Het kapitaal verwoest onze samenleving. Daarom moet de politiek versterkt worden.’ Aldus voormalig D66-vicepremier Jan Terlouw. Ik vond geen kant-en-klare oplossingen. *Grip* is dan ook géén wonderpoeder, maar een verkenning. Een aanzet tot verdere discussie. Want *wie grip wil, zal moeten begrijpen*.

Je kunt Grip hier bestellen: shop.sp.nl

Laat me weten wat je ervan vindt: ronmeyer@sp.nl

Ron Meyer
voorzitter SP

‘ZOLANG DE WACHTGELDREGELING BESTAAT, STAAN POLITICI IN HUN HEMD’

Onvermoeibaar neemt SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak al tien jaar de wachtgeldregeling voor afzwaaiende politici onder vuur. Met een nieuw wetsvoorstel wil hij definitief een einde maken aan de speciale privileges. Van Raak: ‘Laat andere partijen maar kleur bekennen.’

MET HET NIEUWE WETSVOORSTEL wil Van Raak de wachtgeldregeling afschaffen en gewoon de werkloosheidsuitkering (WW) laten gelden voor politici. Het Kamerlid presenteerde zijn plan op 1 mei bij EenVandaag. Datzelfde actualiteitenprogramma onthulde eerder dat de afgelopen vijf jaar bijna 20 miljoen is uitgekeerd aan gewezen Kamerleden, ministers en staatssecretarissen. Gemiddeld ging het om ruim 93.000 euro per persoon.

› Het komt niet dagelijks voor dat de SP pleit voor de verslechtering van een sociale regeling!

‘Dit wetsvoorstel heeft niet tot doel om het voor politici minder te maken, de SP wil er juist voor zorgen dat het beter wordt voor alle Nederlanders. Het valt namelijk niet uit te leggen dat we jaar na jaar de WW verlagen, maar dat politici een veel ruimere regeling hebben. Ik hoor veel politici zeggen: de WW is niet genoeg voor ons. Maar dan is de WW ook niet genoeg voor alle andere Nederlanders. Het gaat mij vooral om deze dubbele moraal. Ik zie dat veel politici heel gemakkelijk de WW, de ziektewet of de arbeidsongeschiktheidsuitkering verslechteren, maar voor zichzelf riante regelingen in stand houden.’

SP'ERS EN WACHTGELD

SP-volksvertegenwoordigers en bestuurders dragen hun politieke vergoeding af aan de partij. De SP wil niet dat wachtgeld in de partijkas vloeit. Daarom worden overschotten aan wachtgeld aan het eind van het jaar door de partij teruggestort aan respectievelijk de gemeente, provincie en de uitkerende instantie. De afgelopen zeven jaar heeft de SP meer dan een half miljoen aan overtollig wachtgeld teruggestort.

› Loop je met de afschaffing van het wachtgeld niet het risico dat politici nog tijdens hun termijn gaan snuffelen naar lucratieve baantjes?

‘Omdat voor politici geen opzegtermijn geldt als zij moeten opstappen, hoeven zij wat de SP betreft de eerste drie maanden nog niet te solliciteren. Net als onder de wachtgeldregeling. Die tijd kunnen ze benutten om zich voor te bereiden op een nieuwe toekomst. Bovendien zijn veel politici nu ook al voortdurend bezig met hun carrière. Vroeger was politicus zijn een roeping: dat deed je bijna je hele leven. Tegenwoordig zie je bij veel partijen dat politici het Kamerlidmaatschap vooral als een opstap in hun carrière gebruiken. Dat merk je aan het feit dat de gemiddelde zittingsduur van Kamerleden al jaren daalt. Dan hoef je ook geen bijzondere bescherming te krijgen...’

Ook beweren voorstanders van het wachtgeld vaak dat politici zo'n bijzonder beroep hebben, omdat ze zo makkelijk ontslagen kunnen worden. Maar dat geldt tegenwoordig voor veel meer mensen die een flexbaan hebben. Dus daar zijn politici steeds minder uniek in. Bovendien hebben ze vaak een hoog inkomen, een goede opleiding en een goed netwerk.’

› Dus ex-Kamerleden komen niet moeilijk aan het werk?

‘SP-Kamerleden verdienen door onze afdrachtregeling een normaal inkomen. Maar andere parlementariërs krijgen bijna achtduizend euro bruto per maand! Het is niet altijd makkelijk om een nieuwe baan te vinden waarmee je zoveel geld verdient. Mensen in de WW die een nieuwe baan vinden die slechter betaalt dan de vorige, krijgen doorgaans geen aanvulling op hun salaris. Ex-politici met wachtgeld krijgen dat wel.’

› In 2009 deed jij al een voorstel om de wachtgeldregeling te versoberen. Dat werd je niet in dank afgenomen door andere Kamerleden.

‘Vanuit de bevolking is er veel kritiek op de wachtgeldregeling. Mede op initiatief van de SP zijn de afgelopen jaren al allerlei versoeringen doorgevoerd.

Het wachtgeld lijkt wel een van de laatste taboes in de politiek. Daar hoor je eigenlijk niet over te praten. Dat wordt onfatsoenlijk en populistisch gevonden. Maar dit gaat niet om populisme, maar om rechtvaardigheid. Als je een ondermensen zo breed gedeeld gevoel van onrechtvaardigheid afdoet als populisme, ben je geen democraat.

Bovendien hoor ik in de wandelgangen dat Kamerleden de kritiek heel goed snappen. Zij kunnen de regeling op feestjes ook niet uitleggen.

Maar zolang politici betere regels maken voor zichzelf, zal het ongenoegen over de wachtgeldregeling blijven bestaan. Want iedere keer dat politici dat moeten uitleggen, staan zij in hun hemd. Mijn wetsvoorstel maakt daar een einde aan.’

› Hoe groot acht jij de kans dat een meerderheid van de Kamerleden nu wel wil bezuinigen op zichzelf?

‘Met mijn wetsvoorstel wil ik allereerst de discussie losmaken; zowel binnen als buiten de Kamer. Tot nu toe is alleen de SP een voorstander van de afschaffing van het wachtgeld. Maar wat doet de Kamer als de bevolking een heel andere mening heeft? Laat andere partijen maar kleur bekennen.’ •

tekst Lesley Arp
foto Maurits Gemmink

‘Dit gaat niet om populisme, maar om rechtvaardigheid’

POLITICI STRAKS OOK NAAR UWV?

Ex-politici met een wachtgeldregeling hoeven de eerste negen maanden nog niet iedere baan te accepteren. Zo mogen zij eerst gericht op zoek naar werk dat ongeveer evenveel betaalt als hun eerdere politieke ambt. Ook hoeven zij niet naar het UWV als na drie maanden de sollicitatieplicht intreedt. Voor ex-politici zijn namelijk speciale re-integratiebureaus in het leven geroepen. Bijvoorbeeld het bureau Loopbaan na Politiek, opgericht door oud-CDA-Kamerlid Rendert Algra.

Volgens Algra vindt ongeveer zestig procent van zijn cliënten, waaronder oud-Kamerleden, binnen een half jaar een nieuwe functie. Na een jaar is negentig procent weer aan het werk. Wel benadrukt Algra dat het vinden van een baan niet altijd betekent dat de wachtgeldregeling volledig wordt stopgezet. Zo kunnen veel jonge ex-Kamerleden volgens hem moeilijk een baan vinden die evenveel betaalt als het Kamerlidmaatschap. In deze gevallen voorziet de wachtgeldregeling in een aanvulling op het inkomen, evenals bij ex-politici met een parttime baan.

Wordt het wetsvoorstel van Van Raak aangenomen, dan moeten ook afgezwaaide politici voortaan bij het UWV aankloppen.

WACHTGELD EN WW

De wachtgeldregeling die voor aftredende ministers, staatssecretarissen, Kamerleden en wethouders geldt duurt langer en is rianter dan de WW. Enkele feiten.

- De maximale looptijd van de WW bedraagt per 2019 twee jaar. De wachtgeldregeling kent een maximum van drie jaar en twee maanden.
- Om in aanmerking te komen voor een maand WW, moet een werknemer een jaar hebben gewerkt.
- Politici die een jaar een functie hebben vervuld mogen een jaar lang wachtgeld innen.
- Ex-Kamerleden die een nieuwe baan vinden maar minder gaan verdienen dan voorheen, komen in aanmerking voor een aanvulling tot aan het niveau van het wachtgeld.
- Onder de wachtgeldregeling kunnen politici vijf jaar eerder met pensioen.

Als het wetsvoorstel van de SP wordt aangenomen, gaan afgezwaaide Kamerleden er 50 procent op achteruit ten opzichte van de huidige wachtgeldregeling. Ex-ministers gaan er 67 procent op achteruit. De wachtgeldregeling is de afgelopen jaren al versoerd, met name door voorstellen van de SP. Zo is er een sollicitatieplicht ingevoerd en is de duur van de regeling afgenomen. Voor 2010 hadden politici nog recht op maximaal zes jaar wachtgeld.

DE AANHOUDER WINT

MIJNSTEENBERG WORDT MONUMENT

Het kan niet anders of in Heerlen is parlementaire geschiedenis geschreven. Om zowel cultureel erfgoed als het milieu te redden, besloot de gemeenteraad onlangs om de mijnsteenbergrand van de Oranje-Nassau IV in Heksenberg aan te wijzen als monument. Zo hoopt Heerlen een drempel op te werpen tegen het Belgische zandwinningsbedrijf Sibelco.

HET REDDEN VAN DE MIJNSTEENBERG vergt een lange adem. Actievoerders voeren al vijftien jaar strijd. Die begon in 2003 op ludieke wijze, met het aanbieden van 2400 handtekeningen aan het gemeentebestuur. Die handtekeningen zaten in de rugzakken van parachutisten, die landden aan de voet van de veertig meter hoge mijnsteenbergrand.

Eerbetoon

De Mijnsteenbergrand bevindt zich in het zicht van de Koumenbergrand. Die bult is tussen 1917 en 1973 'gebouwd' met puin uit de particuliere steenkoolmijn Oranje-Nassau III in Heerlerheide. Na sluiting van de mijnen in de Oostelijke Mijnstreek werden vijf van de in totaal acht mijnsteenbergranden afgegraven en volledig ontmanteld. De Koumenbergrand mocht, afgevlakt, blijven staan en kreeg een bestemming als wandelgebied.

Als je boven op de Koumenbergrand staat in Heerlerheide, zie je in het zuidoosten de contouren van SnowWorld: een skihelling op de flanken van de restanten van de Wilhelminaberg, opgeworpen met het afval uit de gelijknamige mijn. In het midden van het panorama is in de verte

een beboste verhoging zichtbaar. En daar draait het allemaal om, in een vijftien jaar durend steekspel tussen Sibelco Benelux BV, een Belgisch internationaal opererend familiebedrijf, en omwonenden, verenigd in de stichtingen Behoud Mijnsteenbergrand en Behoud Brunsummerheide en de belangengroep BuurSibelco.

Otto Zerdoner, actievoerder en dossiervretter van het eerste uur, woont in de schaduw van de mijnsteenbergrand, de enige in de oorspronkelijke vorm en een van de weinige tastbare bewijzen van het mijnverleden. 'Elke steen op die berg is door de koempels uit de grond gehaald. Alleen al als eerbetoon aan de duizenden mijnwerkers die op honderden meters diepte hun leven waagden om steenkool naar boven te halen, moet deze berg behouden blijven.' Zelf verloor hij beide grootvaders aan de mijnen, vanwege stoflongen. Zijn schoonvader verongelukte in de Oranje-Nassau I. Met niet aflatende inzet strijdt Otto Zerdoner tegen de dreigende afgraving van de mijnsteenbergrand van de Oranje-Nassau IV door Sibelco. In het schaakspel met deze onderneming deed de gemeente Heerlen,

daartoe aangespoord door de opvallend deskundige belangengroeperingen, onlangs een meesterzet door de Oranje-Nassauberg het predikaat 'monument' te verlenen. Buurgemeente Landgraaf verklaarde zich onmiddellijk solidair en daarmee leek Sibelco schaakmat te zijn gezet. Van een monument moet je immers afblijven. Sibelco koos ogenschijnlijk, in samenspraak met Gedeputeerde Staten van Limburg, eieren voor zijn geld door te verklaren dat de mijnsteenbergrand met rust zal worden gelaten als de concessie voor het winnen van zilverzand tot 2032 wordt verlengd.

'Daar trappen wij natuurlijk niet in', zegt Hansje Ausems, de gedreven en strijdvaardige milieu-activist. 'Sibelco geeft iets terug wat ze nooit heeft gehad. Wij houden vast aan de afspraken. De al verlengde vergunning loopt in 2020 af. Op dat moment behoort de zandwinning te stoppen en moet Sibelco beginnen met de herinrichting van het groevegebied, waarvan een deel bestemd is voor recreatie. Zo ontstaat bovendien de door ons zo gewenste groene verbinding met de aangrenzende Brunsummerheide, een beschermd natuurgebied, en komt er eindelijk een einde aan de overlast.'

Schrik om het hart

Begin twintigste eeuw werd er in de buurt al hoogwaardig zand uit het mioceen gewonnen. De huidige omstrede groeve ontstond op de plek van de Oranje-Nassau IV, aan de rand van de veelbesproken mijnsteenbergrand. Aanvankelijk liet het bedrijf Sigrano de graafmachines draaien, later nam Sibelco de activiteiten over. Er werden

'Dit is een schoolvoorbeeld van hoe je als politieke partij het actievoeren en besturen van een gemeente met elkaar kunt combineren'

Yolanda Claessens, Hansje Ausems en Otto Zerdoner voor de zandafgraving, met op de achtergrond de contouren van de mijnsteenbergr.

kraters in het landschap geslagen waarvan enkele zich vulden met grondwater. Het verzet onder de bevolking begon na een bezoek van de directeur van Sigrano in 2003. Hij ontvouwde zijn toekomstplannen met daarin prominent de sanering van de mijnsteenbergr. Daaronder zitten kostbare lagen zilverzand. De schrik sloeg de omwonenden om het hart. Bij het afgraven van de berg zouden namelijk gevaarlijke stoffen vrijkomen (asbest, arseen, kobalt, koper, nikkel en zink) en bovendien zou de natuur hopeloos worden ontwricht als ze in de berg gingen wroeten.

Vanaf dat moment kwamen de actievoerders en Sigrano en daarna Sibelco lijnrecht tegenover elkaar te staan, waarbij de Limburgse Gedeputeerde Staten in tegenstelling tot Heerlen en Landgraaf ondubbelzinnig en consequent de zijde van het Belgische concern koos. Sibelco speelde juridische spelletjes, liet zelf een, gekleurd, onderzoek naar de gevolgen voor het milieu verrichten, paste de vertragingstactiek toe, probeerde zijn opponenten zand in de ogen te strooien, legde doorgedeede afspraken naast zich neer en goochelde met intentieverklaringen en plannen van transformatie. De omgeving werd opgezadeld

met een Sibelco-syndroom, maar liet zich niet uit het veld slaan en voerde strijd tot de Raad van State aan toe.

Kartel van asbestproducenten

Geoloog Dries Ausems, echtgenoot van Hansje, wijst met nadruk op de bedenkelijke reputatie van het moederbedrijf SRC Sibelco NV, dat via Eurogrit in het najaar van 2017 met asbest vervuild straalgrit verkocht aan 140 bedrijven. Vakbond FNV maakt zich sindsdien ernstig zorgen over de gezondheid van duizenden werknemers. Dries Ausems: 'Sibelco speelde via Eternit een belangrijke rol in een kartel van asbestproducenten en kon, door onderzoek te ondermijnen, tientallen jaren achtereen ingrijpen door de overheid voorkomen. Op precies dezelfde manier probeert Sibelco nu de asbestrisico's rond de mijnsteenbergr onder het tapijt te vegen, terwijl een bodem waarin puin is gestort per definitie asbestverdacht is. Uit de Oranje-Nassau IV werd 45 jaar lang wekelijks drie ton mijnafval gestort. Hoewel Sibelco dat via een eigen Milieu Effect Rapportage probeerde te weerleggen, toonden monsters uit de mijnsteenbergr aan dat er wel degelijk asbest zit. In tegenstelling tot cement lossen asbest-

vezels niet op in een zuur milieu. Als ze in de berg gaan rommelen, komen de vezels onherroepelijk vrij.'

De actievoerders begrijpen niet waarom de provincie Limburg Sibelco zo lang de hand boven het hoofd houdt. Zij zeggen: 'Het economisch belang van Sibelco is voor de regio van nul en generlei waarde. De graafwerkzaamheden in de groeves leveren geen werkgelegenheid op en elke euro winst gaat naar België. Het argument van Gedeputeerde Staten dat het zilverzand zo zeldzaam is dat het van maatschappelijk belang is om de vergunning te verlengen, slaat nergens op. In een zone van Antwerpen tot voorbij Polen ligt een keten van dit tien miljoen jaar geleden afgezet zand en op veel plekken vindt winning in dagbouw van dit miocene zilverzand plaats.'

Dit argument onderstreept nog maar eens de deskundigheid onder de 'bergbeschermers', die zich niet met loze kreten en emoties al vijftien jaar vastbijten in de door alle procedures bijna ondoorgrondelijk geworden materie, maar met onweerlegbare bewijzen proberen de mijnsteenbergr en het milieu van de ondergang te redden.

Het kraterlandschap van de zandafgraving.

Het dreigement van Gedeputeerde Staten om desnoods met een provinciaal inpasingsplan het door Heerlen en Landgraaf afgewezen plan van transformatie af te dwingen en het verzet te omzeilen, is aangestuurd door Sibelco en 'dient geen enkel provinciaal belang'.

Saillant detail: de provincie heeft groene grond nodig voor de wettelijk verplichte stikstofcompensatie voor de fel omstreden en peperdure aanleg van de Buitenring rond Parkstad (Heerlen, Brunssum en Kerkrade) en laat nu net Sibelco over een aantal van die plukken gebied beschikken. Dan lijkt een uitruilsce­nario toch alleszins denkbaar.

Vergroening van het kraterlandschap

De SP in Heerlen trekt samen op met de actievoerders. Met name raadslid Yolanda Claessens, dochter van een mijnwerker en bewoonster van Palemig, de voormalige mijnwerkerskolonie die uitkijkt op de groeve van Sibelco, blijft voortdurend in overleg met de buurtbewoners. 'Wij hebben vaak met elkaar aan tafel gezeten om de strategie op elkaar af te stemmen. Dit is een schoolvoorbeeld van hoe je als politieke partij het actievoeren en besturen van een gemeente met elkaar kunt combineren.' Hansje Ausems: 'De SP is voor ons een breekijzer, dankzij de SP konden wij succes-

vol lobbyen in Heerlen en Landgraaf. De SP neemt ons serieus en steunt ons waar mogelijk in onze buitenparlementaire acties.'

Overigens ondernam de toenmalige SP-wethouder Riet de Wit al in 2003 pogingen om de mijnsteen­berg tot monument te verklaren. Vijftien jaar later is het dan eindelijk zo ver. Otto Zerdoner wil als de berg veilig is gesteld er een monumentale invulling aan geven door de ingestorte leermijngang deels te restaureren en door op de top een informatief platform in te richten. Wat hem betreft wordt de mijnsteen­berg van de Oranje-Nassau IV straks een dependance van het in het schachtgebouw van de Oranje-Nassau I ondergebrachte Nederlands Mijnmuseum, een paar kilometer westwaarts. 'Wij moeten de geschiedenis van de mijnbouw in onze streek blijven vertellen. Nagenoeg alle tastbare herinneringen zijn van de kaart geveegd, de paar overblijfselen die er nog zijn, moeten we koesteren. Als Sibelco nog tot 2032 mag blijven graven, zal de mijnsteen­berg langzaam maar zeker instorten. Dat mogen we niet laten gebeuren.'

De hoop is nu gevestigd op Provinciale Staten, die op 15 juni vergaderen. Dan zal een poging worden ondernomen om Gedeputeerde Staten aan tafel te krijgen met Heerlen en Landgraaf om te praten over

een plan waarmee recht wordt gedaan aan een in november vorig jaar met een meer dan overtuigende meerderheid aangenomen motie (slechts vier van de 35 stemmen tegen). Een dag later nam de gemeenteraad van Landgraaf unaniem hetzelfde standpunt in: de mijnsteen­berg moet ongeschonden blijven, de ontgronding door Sibelco moet uiterlijk in 2025 eindigen en het groevegebied moet zo snel mogelijk in fasen worden heringericht en opengesteld. De actievoerders zouden liever in 2020 stoppen met graven, maar kunnen leven met dit compromis als geen dag langer wordt gewacht met vergroening van het kraterlandschap. Dat had tenslotte al in 2000 moeten gebeuren. In plaats van zich te houden aan de afspraken, breidde Sibelco na de millenniumwisseling in sneltreinvaart de groeve uit tot 110 hectaren.

Ter verduidelijking van de plaatselijke situatie nog dit: de mijnsteen­berg meet dertig hectaren in omvang, dertig hectaren begroeid mijnpuin met daaronder zil­verzand. De berg wakker schudden, zal uitdraaien op een nachtmerrie en daar zit niemand op te wachten. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Bas Quaedvlieg

PENSIOENDEAL DEELS OP STRAAT

De uitgelekte 'pensioendeal' tussen vakbonden en werkgevers lijkt hoop voor oudere werknemers en zzp'ers te geven. SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent: 'Een vertraging in het verhogen van de pensioenleeftijd zou een begin kunnen zijn van het verlagen van de pensioenleeftijd naar 65. Elke stap die daartoe leidt juichen we toe. Evenals dat zzp'ers ook pensioen gaan opbouwen.' Maar Van Kent ziet vooral donkere wolken: 'Het pensioen wordt onzekerder. Ook zou deze deal betekenen dat de manier waarop werknemers pensioen opbouwen wordt aangepast. Dit kan tientallen miljarden euro's gaan kosten. De rekening daarvan zou bij de werknemers en de gepensioneerden neergelegd worden, want werkgevers worden ontzien in de deal.'

foto Cor Salverius / ANPfoto ©

Foto's SP Hoogeveen

> HOOGEVEEN MAAKT HERRIE VOOR ZIEKENHUIS

Honderden Hoogeveeners zijn op 19 mei meegelopen in een lawaaidemonstratie tegen de sluiting van de kraamafdeling van het Ziekenhuis Bethesda. Zorginstelling Treant wil zowel in Hoogeveen als in Stadskanaal de afdelingen verloskunde sluiten en verplaatsen naar Emmen. Volgens verloskundigen brengt het plan onverantwoorde risico's met zich mee voor moeder en kind. Vertegenwoordigers van alle politieke partijen liepen mee in de herrieoptocht, een initiatief van de SP Hoogeveen. De mars eindigde voor het Ziekenhuis Bethesda, waar om 1 minuut voor twaalf symbolisch het lawaai verstomde.

Volgens Treant is de sluiting van de kraamafdelingen nodig wegens een tekort aan kinderartsen. Maar dit heeft Treant volgens SP-raadslid Jutta van den Oord vooral aan zichzelf te danken: 'In onmogelijke ziekenhuizen is het gebrek aan

kinderartsen toch echt een minder groot probleem. Treant is het resultaat van een mislukte fusie van drie ziekenhuizen en een reeks van conflicten binnen de nieuw gevormde raden van bestuur en toezicht. Dit heeft ertoe geleid dat het vertrouwen in de bestuurlijke capaciteiten tot het nulpunt is gedaald.' Volgens Van den Oord is het daarom hoog tijd dat Treant schoon schip maakt aan de top.

> LINGEWAARD MOET HUISWERK OVERDOEN

Net als in Lourdes, kopte de Tribune in april over de kwestie-Carla Claassen uit Bemmelen. De gemeente Lingewaard had een keuringsarts gesommeerd om een medisch rapport aan te passen, waarna haar Wmo-aanvraag (voor onder meer keukenaanpassingen) werd afgewezen. Claassen stapte naar de rechter en die heeft nu haar beroep gegrond verklaard. Volgens de rechtbank Gelderland heeft de gemeente onvoldoende onderzocht of Claassen zonder hulp van haar gezin in staat is om bijvoorbeeld iets te eten te maken, haar handen te wassen of een glas water te pakken. Kortom: de gemeente moet haar huiswerk over doen.

Maar dan het geknoei met het medisch advies. Daarover oordeelde de rechter dat het 'geen ongeoorloofde gang van zaken' is als een gemeente een keuringsarts verzoekt zaken toe te voegen aan het advies. Maar dan had Carla Claassen wel in de gelegenheid moeten worden gesteld om op dat aangepaste advies te reageren. Dat is niet gebeurd en dat is onzorgvuldig. Directe consequenties verbond de rechter echter niet aan die onzorgvuldigheid. Niettemin – en dat is de winst – zullen tal van gemeenten de rechterlijke uitspraak in hun achterhoofd houden als het om de Wmo gaat.

> GGZ-CLIËNTEN NEMEN REGIE

Begin 2017 trok een groep ervaringsdeskundigen in de geestelijke gezondheidszorg (ggz) aan de bel bij de SP Raalte. Want Raalte miste volgens hen een geschikt ontmoetingscentrum waar ggz-cliënten zichzelf kunnen ontplooiën. Met hulp van de SP brachten zij hun wensen in kaart, die toenmalig SP-raadslid Harry van Kampen vervolgens meegaf aan het stadsbestuur. De inspanningen werpen nu hun vruchten af: het Zelfregiecentrum Raalte is begin deze maand geopend. Ervaringsdeskundigen organiseren er onder meer workshops, creatieve activiteiten en lotgenotenbijeenkomsten. SP-organisatiesecretaris Lenka Shraddha Pitmanova: 'Respect voor alle moedige ggz-cliënten en ex-cliënten die zijn opgestaan en hun ongenoegen in succes hebben weten te vertalen. We hoeven in Raalte niet te spreken over een kwetsbare groep ggz-cliënten, het is een krachtige groep.'

> DAT VRAAGT OM EEN GEBAKJE

Na jarenlange bewonersacties en inzet van de SP is de gemeente Amsterdam eindelijk begonnen met de bouw van een geluidswal aan de Adelaarsweg. Bewoners ten noorden van de Johan van Hasseltweg in Amsterdam-Noord hebben al jaren last van voorbijrazend verkeer op een nabijgelegen op- en afrit. Een geluidswal die hen afschermd van deze herrie werd twaalf jaar geleden wegens werkzaamheden verwijderd, maar is na jaren actievoeren binnenkort weer terug van weggeweest. Om de bewoners te feliciteren met hun overwinning deelde de SP vorige maand tompoucen uit (foto).

foto SP Amsterdam

> KANDIDAATSTELLING VERKIEZINGEN PROVINCIALE STATEN 2019

Op 20 maart 2019 vinden de verkiezingen plaats voor de Provinciale Staten. De zittingsduur voor de Provinciale Staten is vier jaar. SP-leden die zichzelf herkennen in het onderstaande profiel, kunnen zich kandideren.

De kandidaat

- is een strijdbaar SP-lid;
- onderschrijft de afdrachtregeling en (indien van toepassing) heeft zich eerder als SP-volksvertegenwoordiger volledig aan de afdrachtregeling gehouden;
- onderschrijft de standpunten van de SP en kan deze zowel mondeling als schriftelijk goed verwoorden;
- is actief in de partij en loopt voorop bij het versterken van de SP in de eigen afdeling en regio;
- is bereid tot deelname aan acties en activiteiten van de partij en is betrokken bij landelijke en lokale campagnes om mensen te organiseren voor vooruitgang;

- kan met creativiteit en lef inhoudelijke stukken vertalen naar concrete standpunten en acties;
- heeft politiek en strategisch inzicht en kan daardoor prioriteiten stellen;
- weet hoe het is om in een team én zelfstandig te functioneren;
- heeft het enthousiasme, de energie en de tijd om minimaal de komende vier jaar onze partij te vertegenwoordigen.

De inschrijving sluit per 5 juli aanstaande. Op de regioconferentie van 17 november of 1 december presenteert de kandidatencommissie uit iedere provincie een onderbouwde voordracht voor de provinciale kandidatenlijst.

Herken je jezelf in dit profiel en wil je je kandideren? Stuur dan een e-mail of brief met jouw motivatie en cv naar de contactpersoon van de kandidatencommissie in jouw provincie. De contactgegevens vind je op SPnet.

> COALITIES: DE TELLER STAAT OP 16

De SP gaat in tot nu toe 16 gemeenten meebesturen. Dat is het voorlopige resultaat van de coalitieonderhandelingen in de gemeenten waar de partij meedeed aan de raadsverkiezingen. Dat aantal is flink lager dan vier jaar geleden, toen de verkiezingsuitslag veel gunstiger was. Niettemin gaat de SP ditmaal voor het eerst in onder meer Venlo meebesturen.

Dat geldt ook voor Zutphen, waar op initiatief van de SP uitsluitend nog met werknemerscoöperaties gewerkt gaat worden in de huishoudelijke zorg. Exit marktwerking dus. Verder blijft de SP Amsterdam ook aan de knoppen zitten: in de hoofdstad werd een coalitie gevormd met GroenLinks, D66 en PvdA.

> SLEURHUT AANGEBODEN!

foto SP Tholen

Met deze unieke caravan krijgt iedere SP-activiteit een extra zomers tintje. Na jaren trouwe dienst in Tholen, besloot de afdeling de sleurhut in te ruilen voor een partytent. De reden: te weinig leden met een trekhaak. Trekt jouw afdeling het wel

om deze caravan op sleeptouw te nemen? Neem dan contact op met Ronald Broeren van de SP Tholen: rbroeren@zeelandnet.nl / 06 1871 4745. De caravan wordt aangeboden tegen ieder aannemelijk bod.

> INVESTEER IN BEWEGINGSONDERWIJS

SP-Kamerlid Michiel van Nispen dient een initiatiefwet in voor meer en beter bewegingsonderwijs: 'Het is een maatschappelijk probleem dat te veel kinderen te zwaar zijn en te weinig bewegen. Als we jongeren op jonge leeftijd enthousiast krijgen voor sporten dan is de kans ook groter dat ze die op latere leeftijd blijven beoefenen. Jong geleerd is immers oud gedaan.' In het voorstel wordt drie uur gymles van een vakleerkracht de norm in het basisonderwijs. De initiatiefwet kan op steun rekenen van organisaties als de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding en NOC*NSF (Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie). Van Nispen: 'Door fors te investeren in het onderwijs en vakleerkrachten zorgen we voor werkdrukverlaging voor leraren en keren we de trend dat kinderen steeds minder bewegen en motorisch minder vaardig worden.'

foto Ricardía Grothey©

Sport: Michiel van Nispen gaat aan kop.

> STOP LOZING VAN CHEMISCH AFVAL IN DE NOORDZEE

Grote zeeschepen die even de zee opvaren om hun chemische troep te lozen in het milieu en vervolgens doodleuk terugvaren naar hun standplaats in de haven. Het is de goedkoopste methode om het scheepsruim schoon te maken en het gebeurt op grote schaal. In Duitsland worden rederijen wél gestraft voor het lozen van giftige stoffen. SP-Tweede Kamerlid Cem Laçın wil dat het kabinet haast maakt met het aanpakken van de lozing van giftige stoffen door zeetankers: 'Tegelijkertijd zal het kabinet ook meer moeten investeren in de inspectiediensten. Door steeds te bezuinigen op de inspectiediensten is een effectieve aanpak van deze milieucriminaliteit onmogelijk gemaakt.'

> FYSIOTHERAPEUTEN KOMEN IN BEWEGING

Duizenden fysiotherapeuten zijn de macht van de zorgverzekeraars beu. Dat blijkt uit een petitie die op 30 mei is aangeboden aan zorgwoordvoerders van de Tweede Kamer. Ook willen de fysiotherapeuten loon naar werken en minder onnodige

administratie. Volgens de Actiegroep Fysiotherapie bepalen zorgverzekeraars steeds vaker welke behandeling de patiënt krijgt, en hoe lang deze mag duren. Gehuld in T-shirts met leuzen als 'Minder regels = Meer tijd voor patiënten' togen honderden

fysiotherapeuten op 30 mei naar het Lange Voorhout in Den Haag. Aanwezige Kamerleden werden tijdens de opgewekte manifestatie getrakteerd op een gezonde warming-upsessie.

Partijleider Marijnissen beloofde zij aan zij te staan met de fysiotherapeuten. 'Niet alleen om ervoor te zorgen dat het nu voor jullie beter wordt, maar ook om het systeem aan te pakken. Want anders staan jullie hier misschien volgend jaar weer.' Haar steunbetuiging werd met applaus ontvangen. Na afloop van de manifestatie ging een groot deel van de actievoerders naar de Tweede Kamer, waar SP-woordvoerder zorg Maarten Hijink in een debat over de administratieve regeldruk speciale aandacht vroeg voor de situatie van de fysiotherapeuten. Volgens het Kamerlid is die tekenend voor de problemen die breder in de zorg spelen. Hijink: 'De fysiotherapeuten weten zelf heel goed hoe zij voor hun patiënten moeten zorgen. Daarom zegt de SP: breek de macht van de zorgverzekeraar, en zorg dat professionals gewoon hun werk kunnen doen.'

Foto's Anouk Pross

> KANDIDAATSTELLING EUROPEES PARLEMENT

Op 23 mei 2019 vinden de verkiezingen voor het Europees Parlement plaats. De SP is daarin sinds 1999 vertegenwoordigd. De SP-delegatie in het Europees Parlement telt momenteel twee leden. De delegatie maakt deel uit van de fractie GUE/NGL (Europees Unitair Links / Noords Groen Links).

De partijraad van de SP heeft een kandidatencommissie aangesteld om een kandidatenlijst voor te bereiden. SP-leden die in

aanmerking willen komen voor een plaats op de lijst, kunnen zich aanmelden bij de kandidatencommissie. Dat kan tot 15 augustus 2018.

Informatie over het profiel van kandidaten en de procedure is te vinden op sp.nl/ep2019

Wil jij je kandidaat stellen?

Geef dan kort aan waarom je een plaats op de lijst ambieert en welke kwaliteiten jou

daarvoor geschikt zouden maken. Stuur een beknopt cv mee.

Aanmelden kan per e-mail of per brief, via de volgende adressen.

- epkandidatencommissie@sp.nl
- SP-kandidatencommissie Europees Parlement
T.a.v. Paul Ulenbelt
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

> BODEM THUISZORG BEREIKT, REDDING IN ZICHT?

De Nijmeegse SP heeft bij de gemeente aan de bel getrokken over de netelige situatie waarin zorgaanbieder Vérian terecht is gekomen. Vérian vroeg onlangs uitstel van betaling aan; faillissement dreigt. Wat er dan gebeurt met de banen van de thuiszorgmedewerkers en de zorg voor hun cliënten, is onduidelijk. De SP wil dat het college in de Waalstad verantwoordelijkheid neemt en zich inspant voor 'een kostendekkend en reëel tarief voor thuiszorg'. SP-raadslid Petra Molenaar: 'Mocht Vérian failliet gaan, dan worden wat de SP betreft zorg aan cliënten en goede arbeidsvoorwaarden voor medewerkers beiden gegarandeerd.'

De Nijmeegse zorgen zijn niet ongegrond. In 2015 voerde de Apeldoornse SP samen met Vérian-medewerkers en de FNV actie tegen een voorgenomen massa-ontslag. Het lukte de gemeente, die overigens door de actievoerders ervan werd beticht te weinig geld voor de thuiszorg te willen betalen, destijds niet om samen met Vérian het onheil af te wenden: 537 medewerkers werden ontslagen. De Apeldoornse SP-fractievoorzitter Sunita Biharie weet het nog goed. 'Een aantal van de ontslagen mensen werd toen wel ergens anders ondergebracht. Maar het punt bij een faillissement is dat er geen garantie van salarisbehoud is bij een nieuwe werkgever. Bovendien klappen koppels uit elkaar:

foto: Bijlana Markovic

Vérian-werknemers bieden de Nijmeegse wethouder een brood op een plank aan, omdat zij zelf ook brood op de plank willen.

cliënten die bijvoorbeeld vijftien jaar lang dezelfde hulp thuis hebben gehad, raken dat stukje vertrouwdheid kwijt.' Tekenend was een artikel van Omroep Gelderland, waarin FNV'er Wim van der Hoorn niet uitsloot dat er bewust was gekozen voor uitstel van betaling en een eventueel faillissement: 'Voor een zorgaanbieder die de tak wil overnemen is het veel interessanter om opnieuw te beginnen. Zonder de last van werknemers met bijvoorbeeld veel dienstjaren.' Sunita Biharie wijt de problemen aan de

marktwerking. 'Hier in Apeldoorn is de zorgcoöperatie Helpgewoon actief. Het is een werknemerscoöperatie zonder dure directeur of managementlagen. Helpgewoon lukt het wel om met hetzelfde geld rond te komen.' Het aantal zorgcoöperaties in ons land groeit, veelal met steun van SP'ers. 'Het kan een prima manier zijn om de marktwerking buitenspel te zetten. Marktwerking werkt in de hand dat personeel en cliënten de dupe blijven, terwijl de managers blijven zitten. Daar moeten we van af.'

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

WIJ VAN WC-EEND...

De voorzitter van het Europees Parlement, de ijdele Italiaan en Berlusconi-fan Tajani, was door het dolle heen. De laatste cijfers van de Europese opiniepeiling Eurobarometer laten zien dat de EU nog nooit zo populair was. Voor Nederland gold bijvoorbeeld dat maar liefst 79 procent van de ondervraagden vond dat hun stem gehoord werd in de EU. Daarmee scoorde Nederland het op twee na hoogst. Alleen Denemarken en Zweden gingen ons voor.

De enige kanttekening die Eurobarometer maakte, was dat de 65-plussers (volgens de opiniepeilers 'duidelijk' de gepensioneerden, waarmee ze kennelijk de SP-actie 65 blijft 65 ondersteunen) en de mensen die het minder hebben achterbleven.

De Eurobarometer wordt betaald door de Europese Commissie, die er ook de regie over voert. Typisch een geval van 'Wij makers van WC-Eend adviseren WC-Eend'. Tajani was een uitzondering, maar over het algemeen werden de cijfers dan ook met een korreltje zout genomen.

En terecht, want zoals een van de media uit de Brusselse bubble schreef: hoe verklaren de cijfers dat in steeds meer landen de kiezers eurosceptische regeringen aan de macht brengen? Italië is er het recentste voorbeeld van, maar Hongarije, Polen, Tsjechië en Oostenrijk gingen de Italianen voor.

De scheiding tussen bubble en werkelijkheid wordt met de dag groter: mensen in Zuid-Europa hebben genoeg van de verpaupering die de euro hen oplegt en mensen in Oost-Europa keren zich tegen migranten. Maar ondertussen dansen de Junckers en Tajani's hun vreugdedansje en hopen ze op mooie Europese verkiezingen volgend jaar. Ze zullen van een koude kermis thuishomen: als de uitslagen bekend worden, zou er voor het eerst wel eens een Eurosceptische meerderheid kunnen zijn in het Europees Parlement. Laten we er als SP dan voor zorgen dat die rood gekleurd wordt, want het zwarte alternatief van extreem-rechts is wel goed in afbreken maar lost voor gewone mensen niets op.

‘WIJ BASHEN IEDEREEN DIE ZICH NIET AAN MENSENRECHTEN HOUDT’

Dit jaar bestaat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens 70 jaar. Amnesty Nederland strijdt dit jaar alweer 50 jaar voor naleving van de mensenrechten, in de wereld en tegenwoordig ook in Nederland. De Tribune sprak met Eduard Nazarski, directeur van Amnesty International: ‘Mensenrechten verbinden mensen.’

› **2018 is een feestelijk jaar voor mensenrechten en Amnesty International Nederland. Is er ook reden tot feest als je kijkt naar de naleving van mensenrechten?**

‘Dat is niet gemakkelijk te zeggen. Er zijn wel wat harde cijfers, zoals over de doodstraf. Sinds Amnesty is begonnen met de campagne tegen de doodstraf, meer dan vijftig jaar geleden, passen steeds minder landen de doodstraf toe. Vorig jaar werd de doodstraf in 23 landen uitgevoerd; toen we begonnen waren het er 130. Dat is een enorme ontwikkeling, die je niet direct ziet als je er middenin zit. Tegelijk is het aan elke generatie om zich zorgen te maken om wat er nu gebeurt. De hoop en het optimisme na de val van de Muur, het idee dat de geschiedenis nu wel klaar was, is door die geschiedenis gelogenstraft.’

› **Amnesty is een vereniging met leden. Een kwart miljoen maar liefst.**

‘Ja, 253.000 nu, we zijn weer heel langzaam aan het stijgen in ledenaantal. Een voorzichtig paadje omhoog – al mag het in wielrentermen geen col van de vierde categorie heten.’

› **Is het een probleem dat het einde van de Tweede Wereldoorlog, het krachtige ‘dit nooit meer’, lang geleden is? Zie je dat terug in een vergrijzend ledenbestand?** ‘Natuurlijk is voor veel jonge mensen 1948 lang geleden – wat hun betreft kun je het

dan net zo goed over Napoleon hebben.

Je ziet dat jongeren die met Amnesty en mensenrechten in aanraking komen, niet meer meteen zeggen: schrijf me maar in en ik blijf tot na mijn pensioen lid. Maar ik zie wél heel veel jongeren die erg betrokken zijn bij de strijd tegen onrecht. Afgelopen zaterdag was hier een groep jonge mensen die Wikipedia-pagina’s schreven over vrouwelijke mensenrechtenverdedigers. Amnesty heeft veel studentengroepen, in het mbo doen we van alles; de jongeren doen het op een andere manier dan mijn ouders of mijn generatie.’

› **Doen er veel mensen mee met de brieven schrijf-acties, waarbij brieven worden geschreven aan politieke gevangenen over de hele wereld?**

‘Zeker rondom 10 december, de verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het is bijzonder om te zien met hoeveel aandacht daar mensen brieven en kaarten zitten te schrijven. Aan gevangenen, om ze een hart onder de riem te steken, maar ook oproepen aan machthebbers.’

› **Is dit effectief?**

‘Ik heb gevangenen gesproken die die brieven hebben ontvangen. Zonder uitzondering zeggen zij: toen we hoorden dat Amnesty actie voor ons ging voeren, toen ik een kaart kreeg, voelde ik me gesteund. Het

is zo belangrijk dat je je realiseert dat je niet alleen bent. Dan houd je het langer vol. Wat je ook ziet is dat de behandeling van gevangenen verbetert als men weet dat er op ze gelet wordt. Ons werk is effectiever als je er een aantal dingen bij doet. Het werkt beter als ook onze minister van Buitenlandse Zaken in Egypte zegt: die fotograaf had je niet op moeten sluiten en moet je zeker niet tot de doodstraf gaan veroordelen. Die moet je gewoon vrijlaten. De combinatie van publieke druk met politieke signalen binnenskamers en buitenskamers, dat is het beste. Dat versterkt elkaar.’

› **Hoe komt het dat mensenrechten zo serieus genomen worden? Waarom voelen zelfs onderdrukkende regimes zich aangesproken als het om mensenrechten gaat?**

‘Omdat het appèl dat er uitgaat van de toepassing van mensenrechten enorm sterk is. Ieder mens heeft een gevoel van wat rechtvaardig en onrechtvaardig is. Al die dictaturen en regimes die onderdrukken, de mensen die dat doen, die hebben dat gevoel in zichzelf moeten onderdrukken. Solidariteit dreigt een ouderwets woord te worden, maar je inleven in wat een ander moet ondergaan en dan denken: ik kan wegstijgen of ik kan zorgen dat er verbetering komt voor die mensen. Wat doen voor menselijke waardigheid. Die menselijke waardigheid kun jij misschien iets anders invullen dan ik, maar over een flink deel zijn we het eens. Niemand wordt graag met een loden pijp op zijn knieën geslagen als je het ergens niet over eens bent. En tot slot: dat hele systeem van de universele verklaring zit slim in elkaar. Je hebt niet alleen

rechten maar ook plichten. Je rechten zijn ook niet altijd absoluut. Je hebt absoluut recht om niet gemarteld te worden, maar vrijheid van meningsuiting en recht op gezondheidszorg is nooit helemaal absoluut.’

› **Hoe belangrijk is het voor jullie geloofwaardigheid om je niet te veel te verbinden met een politieke partij? Wilde je wel door ons geïnterviewd worden?**
‘Natuurlijk. Ik spreek overal waar ze me

willen horen. En trouwens ook wel eens waar ze me niet willen horen. Ik spreek zo veel mogelijk met alle politici. Vroeger richtte Amnesty Nederland zich vooral op buitenlandse mensenrechtenschendingen. Maar dat is nu anders. We mengen ons nu ook in de Nederlandse situatie en dan kom je wel eens in politieke discussies terecht. En natuurlijk: het onderwerp demonstratieverbod is ingewikkeld, vluchtelingenproblematiek is ingewikkeld, etnisch

‘Als we ingewikkelde discussies zouden ontlopen, zouden we geen knip voor de neus waard zijn’

profiëren is ingewikkeld, maar als we dat zouden ontlopen, zouden we ook geen knip voor de neus waard zijn. Wij redeneren niet vanuit partijpolitieke discussies, maar vanuit de inhoud van mensenrechten.'

› **Hoe voorkom je dat je meegaat met de politieke mode?**

'Als ledenorganisatie komt het maatschappelijk debat ook bij ons aan de orde. Maar dat is goed. Er zijn ook groepen in de samenleving die tegen ons zeggen: waarom zijn jullie er niet voor ons?'

› **Bijvoorbeeld?**

'Een aantal jaar geleden werd ons de vraag gesteld: waar zijn jullie als het om discriminatie gaat? Wij hebben toen serieus aansluiting moeten vinden met mensen die met bijvoorbeeld etnisch profileren te maken hebben. En dat speelt al heel lang. Vanuit mensenrechtenstandpunt is het niet moeilijk: discrimineren mag niet. Als je staande wordt gehouden alleen maar om hoe je eruitziet, dan moet de politie zich daarvan bewust zijn. Dat is voor het functioneren van de politie ook van belang. De politie is je beste vriend – maar dat gevoel hebben mensen niet als zij er om de haverklap uitgepikt worden en de boodschap krijgen dat ze er niet bij horen. We hebben hierover jarenlang met de politie gesproken. Zij vonden dat we overdreven, dat het incidenten waren. Amnesty zei: het gebeurt structureel, dus je moet er iets aan doen. Langzaam zie je dat het bewustzijn verandert. Mensenrechtenwerk is vaak een kwestie van de lange adem.'

› **Vluchtelingen zijn een thema in uw leven. U heeft eerder gewerkt bij Vluchtelingenwerk en de Europese Raad voor Vluchtelingen. Hoe gaat het met hun mensenrechten?**

'Dit is een heel lastig onderwerp. Dertig jaar geleden zagen we dat er veel meer mensen naar Nederland kwamen; de vraag was of we dat wel aankunnen. Toen is besloten om strenger en sneller te beslissen. De Muur is misschien gevallen, maar je ziet zeker sinds 2015 weer dat er veel muren en hekken zijn bijgekomen. Met als gevolg dat er minder vluchtelingen komen. Met het idee dat mensen buiten Europa zouden moeten blijven. Als dat zou betekenen dat mensen dan ook veilig zijn, perspectief hebben en een bestaan kunnen opbouwen, dan zou je dat zo kunnen doen. Maar dat gebeurt allemaal niet. Er is veel aandacht en geld gegaan

naar het weghouden van vluchtelingen en te weinig voor de situatie van de vluchtelingen. Niemand kan het er toch mee eens zijn dat we die mensen terugsturen naar gevangenissen, met uitbuiting, slavernij en marteling.'

› **Toch is dat het gevolg van het beleid in Europese landen.**

'Het is ook een probleem van hoe de besluiten genomen worden. Namelijk op nationaal en Europees niveau. Dat is niet op het niveau waar de problemen spelen – waarom de mensen vluchten – en waar de oplossing zit: in de wijken hier. Het beleid wordt gemaakt op een niveau dat weinig te zeggen heeft over de oorzaken van het probleem en ook niet over de oplossingen. Door de voortdurende aandacht voor incidenten – ook niet gebeurde incidenten; ik weet nog hoe een tijdlang velen zeker wisten dat Marianne Vaatstra vermoord zou zijn door iemand uit het azc – zie je dat politici dan maar zeggen: we moeten die mensen aan de buitenkant van onze grenzen houden. Maar dat lost voor de mensen niets op.'

› **Een ander gevoelig onderwerp: Amnesty heeft het doodschieten van Palestijnse demonstranten en journalisten in Gaza scherp veroordeeld. Elke discussie hierover is erg beladen. Hoe gaan jullie hiermee om?**

'We kijken naar wat er gebeurt, we kijken of dat volgens ons in lijn of in strijd is met mensenrechten. Als het in strijd is, dan laten we van ons horen. Wie die mensenrechtenschendingen ook heeft gepleegd. Maar we zijn gewend dat we dan vragen en klachten krijgen. Maar we gaan wel gewoon door. En zorgen dat je geen fouten maakt. Dus in dit geval: niet ontkennen dat sommige demonstranten geweld gebruikten. Stenen gooien bijvoorbeeld. Maar dat schieten met scherp niet proportioneel

is. In 1990 zijn in Cuba in VN-verband afspraken gemaakt over geoorloofd geweld door politie en binnenlandse strijdkrachten. Dat is de basis. En dan krijg je te horen dat Amnesty Israël aan het *bashen* is. Kijk, in feite bashen we iedereen die zich niet aan mensenrechten houdt. Dat mensen dat lastig vinden dat zie ik wel, maar dat is wel waar we voor zijn.'

› **Jullie worden door veel media geraadpleegd als betrouwbare bron. Hoe komt dat?**

'We besteden er veel aandacht aan. Dat stamt al uit het begin van Amnesty. Dan hadden we een actie op het Oostblok, een op het Westen en een op het Zuiden. Maar het was ook belangrijk om alles goed te documenteren. We hebben teams die van 160 landen in de wereld op de hoogte zijn; die dus als er iets nieuws gebeurt redelijk snel kunnen inschatten hoe serieus dat is; die snel goede bronnen in het land kunnen raadplegen. En we hebben een onderzoekssystematiek. Eerst de feiten, vervolgens de feiten verbinden met internationaal recht, dan vragen we de autoriteiten om te reageren en pas dan hebben we een mening. We hebben door de jaren heen ook heel weinig dingen echt fout gedaan. We zijn er heel beducht op. Daardoor zijn we wel wat langzamer dan anderen.'

› **Jullie hebben actie gevoerd bij de aandeelhoudersvergadering van Shell. Waarom?**

'Ik heb twee of drie keer gesproken op de aandeelhoudersvergadering van Shell. Ik ben in Nigeria geweest en heb met eigen ogen en eigen neus ervaren hoe erg die olievervuiling in die delta is. Als je de autodeur opendoet lijkt het alsof je op een tankstation staat waar ze diesel hebben gelekt. Als je wat zand bij de rivieroever pakt en je knijpt erin, dan loopt er olie uit. Wij zeggen: Shell

LOKAAL IN DE PEN

De SP Eindhoven klimt twee keer per jaar in de pen om aandacht te vragen voor mensen die vastzitten wegens hun politieke overtuiging. Vorig jaar hoorde een Eindhoveners SP-lid dat een kennis uit zijn geboorteland Iran, Ramin Hossein Panahi, na een oneerlijk proces ter dood is veroordeeld. Op het moment van schrijven dreigt zijn vonnis elk moment te worden voltrokken. Amnesty International heeft Iran met klem gevraagd om de straf niet uit te voeren. Eindhovense SP-leden namen deel aan een schrijffactie van Amnesty en trokken op 24 april naar Den Haag om te protesteren tegen deze mensenrechtenschending. Afdelingsvoorzitter Caro Goudriaan: 'Wij vinden het goed om als SP'ers af en toe stil te staan bij de democratische vrijheden die wij hier hebben. Het zou mooi zijn als andere afdelingen dit ook doen, zodat we een schrijf-estafette kunnen houden.'

‘Zonder voedingsbodem voor mensenrechten is een handtekening niet veel waard’

moet verantwoordelijkheid nemen voor wat ze daar gedaan hebben.’

› Hoe verhoudt zich dat tot mensenrechten?

‘Ons gaat het minder om de vraag of Shell naar duurzaam moet. Wat je ziet is dat mensen die zich er als politicus of als activist tegen verzetten, vermoord worden, bedreigd of gevangengezet. Daar zie je het verband tussen sociaal-economische rechten en politieke rechten. Hoe lastiger je wordt, hoe moeilijker je het krijgt.’

› Amnesty spreekt dus niet alleen overheden, maar ook bedrijven aan.

‘Bedrijven kunnen heel veel doen voor mensenrechten. We hebben samen met onder andere Oxfam en PAX de Eerlijke Bankwijzer gemaakt. Als je aangeeft wat de ondergrenzen zijn en bedrijven daarop aanspreekt, kun je veel invloed hebben op het naleven van mensenrechten. Bedrijven zijn invloedrijk. Dus die spreken we aan.’

› Amnesty komt in actie als er mensenrechten geschonden worden. Wat kun je doen om die te voorkomen?

‘Het is van belang dat veel mensen in aanraking komen met het idee van mensenrechten. We hebben vijftien jaar lang de overheid aangesproken op het nakomen van internationale afspraken dat mensenrechten op scholen aan de orde moeten komen; het ziet er nu naar uit dat dat gaat gebeuren. In de tijd dat dat nog niet zo was, hebben wij ons eigen scholingsprogramma flink uitgebreid. Afgelopen jaar hebben we zo 120.000 leerlingen bereikt. Dat is de voedingsbodem, zodat mensen zelf hun rechten opeisen. Dat zie je in Hongarije: onder de Europese afspraken over mensenrechten hebben ze gemakkelijk hun handtekening gezet om bij de EU te komen. Maar als puntje bij paaltje komt, bijvoorbeeld in de behandeling van Roma en vluchtelingen en de vrijheid van meningsuiting, gaat het nu niet goed. Zonder voedingsbodem voor mensenrechten is een handtekening

niet veel waard. Voor sommige politici zijn mensenrechten niet een deel van de oplossing maar een deel van het probleem. Toepassing van mensenrechten leidt tot meer vluchtelingen in Hongarije, zo denken zij. Wij proberen mensen, ook in Hongarije, duidelijk te maken: mensenrechten zijn de standaard.’

› Wat kunnen mensen in Nederland doen?

‘Ze kunnen meedoen aan onze acties, of zelf acties bedenken en vragen of wij meedoen. Ze kunnen helpen met schrijfacties. En als we een demonstratie hebben, kom dan niet meteen met allemaal rooie jekkie aan; dat maakt het voor ons ingewikkeld. We willen niet partijpolitieke acties voeren, maar vanuit de mensenrechten. Er is – helaas – heel veel te doen.’ •

tekst Diederik Olders
foto's Maurits Gemmink

SP-ZORGDAG

DE ECHE EXPERTS AAN HET

Van ziekenhuis tot gehandicaptenzorg, van jeugdzorg tot verpleeghuis: uit vrijwel alle hoeken waren zorgverleners van de partij op de SP-zorgdag op 28 mei. Op een locatie waar veel over de zorg wordt gepraat – het Binnenhof – zijn voor een dag de echte experts aan het woord.

HET PRACHTIGE TERRASWEER doet niets af aan de belangstelling voor de zorgdag. Een honderdtal zorgverleners brengt de zonnige maandag binnen door, om workshops bij te wonen en een rondleiding te krijgen op de plek die zo bepalend is voor hun dagelijkse werkzaamheden.

Psychiater en Nationaal Zorgfonds-activist Cobie Groenendijk leidt een discussie over plezier op de werkvloer. 'Sinds pak 'm beet 2011 merkte ik dat ik steeds meer werd gehinderd in mijn vakmanschap. Ik moest sindsdien vooral de hoge heren dienen: de verzekeraars en politici', vertelt zij. Verschillende aanwezigen beamen dat ook hun vak de afgelopen jaren ingrijpend is veranderd. Een ambulante begeleidster haalt het voorbeeld aan van collega's die door extreme werkdruk een posttraumatische stressstoornis hebben ontwikkeld. 'Mensen worden bang voor hun beroep', klinkt het uit een andere hoek.

Wantrouwen jegens de professional

Een van de oorzaken van het afgenomen werkplezier blijkt de grote afstand tussen het management en de werkvloer. 'Het plaatje dat onze patiënten voorgeschoteld krijgen, is dat wij een-op-eenzorg kunnen leveren. Maar in de praktijk hebben we veel te weinig mensen', brengen twee jonge ziekenhuismedewerkers in. Een wijkverpleegkundige haakt aan: 'Soms voel ik mij net een verkapte boekhouder. Toch wil ik de tijd blijven nemen voor mijn cliënten. Maar van hogerhand krijg ik dan de vraag of ik wel doelmatig mijn werk doe.'

Niet alleen de managers, maar ook de machtige zorgverzekeraars dragen bij aan dit wantrouwen jegens de professional. Hun bemoeienis, ingegeven door besparingsdrift, heeft wonderlijk genoeg soms juist een averechts effect. Wijkverpleegkundige Christa Vonk: 'Laatst moest ik een pak incontinentiemateriaal bestellen. Ik werd van de apotheek doorverwezen naar de groothandel. Die stuurde mij weer door naar een verpleegkundige. Vervolgens was ik twee uur verder. En bedenk dan dat een verpleegkundige gemiddeld zeventig euro per uur kost!'

Cliëntenstop

Een extreme uitwas van de invloed van de verzekeraars, die tijdens de zorgdag meermaals ter sprake komt, is de cliëntenstop. Verschillende aanwezigen moeten maanden achtereen klanten van bepaalde zorgverzekeraars afwijzen, omdat het jaarbudget van de verzekeraar op is. Ook hierover kan Vonk meepraten. 'Een zorgverzekeraar vergoedt om financiële redenen nu slechts 15 uur zorg per maand. Hiermee kunnen wij mensen met dementie en complexe problematiek simpelweg niet helpen. Met het gevolg dat mantelzorgers steeds meer op hun bordje krijgen. Eigenlijk kan ik als zorgverlener niet meer de kwaliteit bieden die ik zou willen'.

Een groepje ondernemingsraadleden van een Alkmaarse ouderenzorginstelling is samen naar Den Haag afgereisd. 'Onze directeur had ons getipt over deze dag', vertelt Isabella Martens. Ook zij hekelt de invloed

van de zorgverzekeraars. 'Bijvoeding wordt bijvoorbeeld minder makkelijk vergoed. Daarvoor moeten ouderen nu eerst langs de diëtist: onnodige bureaucratie.'

'Patiënten zijn geen auto's!'

Tijdens een workshop verzorgd door Armand Girbes, hoofd intensive care bij het VU medisch centrum, staat de toegang tot de zorg centraal. Deze wordt volgens Girbes steeds meer beïnvloed door de denkbeelden van de zorgeconoom. 'Die denkt niet in patiënten, maar cliënten. En niet in behandeltrajecten, maar zorgstraten.'

De ervaringen van intensive-careverpleegkundige Fija Wesselius sluiten naadloos aan bij het betoog van Girbes. 'Ik merk steeds vaker dat coachingsbureaus mogen oordelen over zorginhoudelijke vragen. Maar die mensen hebben nooit aan het bed gestaan. Zo moeten we nu volgens de 'lean-methode' gaan werken, ooit bedacht bij Toyota. Maar patiënten zijn geen auto's! En de zorgverleners moeten allerlei zaken beoordelen met smileys. Terwijl we allemaal volwassen mensen zijn.'

De mannelijke bezoekers van de zorgdag zijn op een paar handen te tellen. Thuiszorgmedewerker Atte Houtsma uit Purmerend is een van hen. Al 43 jaar levert de

'Soms voel ik mij net een verkapte boekhouder'

WOORD

bijna-gepensioneerde zorg aan huis, aan cliënten die veelal de negentig zijn gepasseerd. 'Sommige dingen zijn de afgelopen jaren ten goede veranderd. Zo heb ik nu zelf de controle over mijn urenregistratie. Maar het personeelstekort is toegenomen. Niveau 2-medewerkers, zoals ik, willen de zorginstellingen eigenlijk niet meer hebben. Hierdoor gaat er meer werk naar de mantelzorgers, die overbelast raken.'

'Enthousiast'

Een dag als deze laat volgens SP-zorgwoordvoerder Maarten Hijink perfect de dwarsverbanden zien die door de hele zorgsector lopen. 'Veel problemen hebben een gemeenschappelijke veroorzaker: de zorgverzekeraars. Of je nu in de geestelijke gezondheidszorg, in de wijkverpleging of in de fysiotherapie werkt: vaak heb je te maken met een verzekeraar die op de stoel van de behandelaar gaat zitten. Het is mooi om te zien hoe enthousiast mensen worden van deze zorgdag, omdat ze merken dat iedereen eigenlijk hetzelfde meemaakt.' ●

tekst Lesley Arp
foto's Maurits Gemmink

Zorgverleners in de Tweede Kamer met Cobie Groenendijk (linksboven) en SP-Kamerlid Maarten Hijink (rechtsonder).

‘BLIJF VRAGEN STELLEN BIJ ALLES WAT NIET OKÉ IS’

Nog even en dan gaat het los: SP in Carré. Vijftienhonderd vrienden van de SP bezoeken op 7 juli de volledige voorstelling van theaterspektakel *Het Pauperparadijs*. Acteur en theatermaker Dragan Bakema is een van de sterren. Hij speelt generaal Johannes van den Bosch. ‘In Carré is alles groots en meeslepend.’

› **Wauw, Dragan. *Het Pauperparadijs* in Carré. Hoe gaaf is dat, spelen in Carré?** ‘Ik heb nog nooit in Carré gestaan – en dit zal wel blasé klinken, maar de plek waar ik speel beïnvloedt niet mijn inzet. Ik ben mijn eigen grootste criticus en doe overal altijd even hard mijn best. Of ik nu in Carré sta of de in cultuurkantine van Oosterwolde, waar ik mijn eerste optredens deed. Ik mis blijkbaar het artiesten-gen dat zegt: als performer moet ik ooit eens in Carré hebben gestaan. Ik moet er wel aan toevoegen dat Carré voor het publiek wel degelijk een andere belevenis is dan een bezoek aan een doorsnee theaterzaal. Carré is een uitzonderlijk theater, waarbinnen alles groots en meeslepend is. Het theater kent een legendarische historie.’

› **In Veenhuizen speelden jullie op historische grond, op een van de plekken waar de Maatschappij van Weldadigheid daadwerkelijk actief is geweest. Hoe anders is *Het Pauperparadijs* in Carré?** ‘Carré bleek een logische vervolgstap op het verworven succes in Veenhuizen. We hebben het stuk twee jaar uitverkocht in Veenhuizen gespeeld. Daar hebben we het gemaakt, daar werd het dankzij grote belangstelling een succes. We speelden het stuk in Veenhuizen op ‘schuldige grond’. De publiekstribune stond in Veenhuizen pal op het tweede gesticht, waar de visie van generaal Johannes van den Bosch in de negentiende eeuw werd gerealiseerd. Het tweede gesticht was een ‘onvrije bedelaarskolonie’, waar landlopers terechtkonden voor bed,

Links: Dragan Bakema als Johannes van den Bosch.
Boven: scène uit het Pauperparadijs.

bad en brood. Toch is Het Pauperparadijs net zo goed een Amsterdams verhaal. Veel Amsterdamse paupers besloten uit bittere armoede de overtocht naar Drenthe te maken. Ze staken de Zuiderzee over, wat dagen duurde. In Drenthe zou men aan een nieuw leven te beginnen. Een leven zonder honger.'

› **Op 7 juli gaat de SP naar Carré. Je speelt dan voor 1.500 SP'ers. Wat vind je ervan dat de SP met Het Pauperparadijs in Carré staat?**

'Wij vinden het geweldig dat de SP besluit met zo veel man aanwezig te zijn op 7 juli. We versterken elkaar in ons gevecht voor maatschappelijke gelijkheid. Grote maatschappelijke verschuivingen komen altijd van onderop. We spelen het stuk omdat er vandaag nog steeds vraagtekens bestaan over de kloof tussen arm en rijk. Velen van ons willen, net zoals generaal Van den Bosch, de armoede in Nederland uitroeien. Maar hoe? Wat doen we er nu concreet aan? Hebben we armoede een onterecht label gegeven? Leven we niet ten onrechte met de uitspraak eigen schuld, dikke bult?'

› **Hoe verklaar je het succes van het Pauperparadijs?**

'Het succes danken we allereerst aan het gelijknamige boek van Suzanna Jansen, dat al een groot succes was voordat wij met het toneelstuk kwamen. Sterker nog, Suzanna heeft het toneelstuk van a tot z ontwikkeld zien worden en heeft de afgelopen twee jaar bijna alle voorstellingen bijgewoond. Na afloop praat ik regelmatig met Suzanna over de voorstelling, zij houdt me scherp. Daarnaast bewijst regisseur Tom de Ket al decennia dat hij in staat is om stukken te regisseren die het venster weten te richten op het Nederland van vandaag. En dat is wat de laatste vijftien jaar het meest bezocht wordt door het grote publiek: het grote publiek wil urgente, hedendaagse, nationale, maatschappelijk geëngageerde verhalen die op grootse wijze een zaklamp weten te zetten op onderbelichte maatschappelijke zaken. Gelukkig maar. Want als we daadwerkelijk gaan geloven dat banken te groot zijn om te falen, als wij echt gaan geloven dat er geen verschil zit tussen foute en goede winsten, als wij gaan geloven dat de selfie belangrijker is dan het familieportret... dan delven

we met ons allen het onderspit. We mogen niet inslapen. Laten we vragen blijven stellen bij alles wat overduidelijk niet oké is. Laten we vooral blijven luisteren naar diegenen die daadwerkelijk het werk in de praktijk uitvoeren. Niet naar de verkooppraatjes van partijen die bijvoorbeeld zorgpakketten samenstellen, opmaken en geniaal weten te verkopen. Alles staat en valt met ons, het volk.'

› **Wat kunnen we in onze tijd leren van het verhaal van generaal Johannes van den Bosch?**

'Dat we het onderspit delven als we niet blijven strijden. Er is geen multinational geweest die zei: zo, nou hebben we wel genoeg verdiend. Armen worden armer en rijken worden rijker en dat leidt tot verschrikkelijke toestanden. We moeten, net als generaal Van den Bosch door middel van herstructurering, een nieuwe sociaaleconomische orde tot stand brengen. Denk in de basis: wat gun je je kinderen? Dat is altijd mijn graadmeter. Wat gunnen we onze kinderen. Handel daarnaar.' •

tekst Ron Meyer
foto's Reyer Boxem

**BIJ HET TER PERSE GAAN VAN DEZE
TRIBUNE ZIJN AL 1000 KAARTEN VERKOCHT.
NOG GEEN KAART? BESTEL SNEL!**

SP.NL/INCARRÉ

‘VERDOMD, IK HEB EEN GOED VE

Ruud Kuin is het nieuwe hoofd van het wetenschappelijk bureau van de SP. Het leven van de voormalig FNV-bestuurder staat al meer dan dertig jaar in het teken van sociale strijd. Hij maakte mee hoe de grootste vakbond van het land de rol van ‘sociale ANWB’ losliet en een offensievere koers ging varen: ‘De bonden zijn te belangrijk om aan gematigden en managers over te laten.’

DE NAAM RUUD KUIN is al decennia een begrip binnen de FNV, maar vandaag de dag staat zijn vakbondswerk op een iets lager pitje. Na ruim vier jaar als vicevoorzitter en boegbeeld van de vakbond, is hij tegenwoordig bestuurslid bij FNV Veiligheid. Bovendien is Kuin sinds kort geregeld in Amersfoort te vinden, waar hij het wetenschappelijk bureau van de SP aanstuurt. Reden te meer voor een uitgebreide kennismaking op een

toepasselijke locatie: het monumentale vakbondsgebouw De Burcht in Amsterdam.

› **Dat je sympathiseert met de SP was al een tijdje bekend. Maar hoe ben je als oud-CPN’er eigenlijk bij de SP terechtgekomen?**

‘In 1989 ging de CPN (Communistische Partij van Nederland, –red.) op in GroenLinks. Ik als CPN-lid dus ook. Ik haakte af

toen toenmalig partijleider Femke Halsema haar liberale koers wist door te drukken. Vervolgens ben ik enkele jaren partijloos geweest, totdat ik mij rond 2010 aansloot bij de SP.’

› **Je hebt een lange staat van dienst binnen de FNV, ook als bestuurder. Welk stempel heb jij met anderen op de bond gedrukt?**

‘Het activeren van de werkvloer is voor mij altijd belangrijk geweest. Toen ik in 2010 aantrad als bestuurslid bij publieke-sectorbond Abvakabo, schrok ik van wat ik daar aantrof. De FNV en Abvakabo waren hard op weg om een strak geleide serviceclub te worden. Een soort sociale ANWB. Er zijn zelfs mensen van de ANWB ingehuurd om de kunstjes die ze daar hebben uitgevoerd bij de FNV nog eens over te doen!’

‘Is het wel nodig? Die vraag stellen we veel te weinig’

› Als bestuurslid spande jij je met gelijkgestemden in om het tij binnen de Abvakabo te keren.

‘Ja, want alleen als leden actief en betrokken zijn kunnen we grote invloed uitoefenen. Campagnevoeren en het betrekken van leden staan nu weer hoog in het vakbondsvaandel. Dat we in acht jaar tijd een grote afdeling voor *organising* hebben neergezet, met structurele financiering, is daar het levende bewijs van.’

Mede vanuit die drang om leden actief te maken organiseerde Kuin in het verleden enkele bijeenkomsten voor SP-leden in de vakbond. Want juist linkse vakbondsleden haken volgens hem nu te vaak af. ‘Linkse leden hebben – terecht – veel kritiek op de FNV. Dat leidt tot opzegging van het lidmaatschap, of niets doen. Maar de vakbond is er voor iedereen. We hebben die club echt nodig om Nederland sociaal te maken. Daarom kunnen we het niet aan gematigde krachten en managers overlaten.’

› Onderhandelen, belangen behartigen, actie voeren: het dagelijkse reilen en zeilen binnen de bonden is jou welbekend. Maar in hoeverre hebben de bonden eigenlijk grip op de grotere ontwikkelingen op de arbeidsmarkt – denk aan de flexibilisering en de vermarkting van publieke taken?

‘Tot pak ’m beet 2010 was de heersende opvatting binnen de tweede bond van Nederland, Abvakabo FNV: de politiek beslist en daar hebben we mee te dealen. Ik vind dat een hele verkeerde gedachte. Al kan druk zijn met de waan van de dag ook voortkomen uit de beste bedoelingen. Het oppakken van problemen zoals ze op ons bordje komen, dat zit in ons FNV-bloed. Als bij ons een reorganisatie of een collectief ontslag wordt gemeld, gaan we onmiddellijk aan de slag met de gevolgen voor de medewerkers, door een sociaal plan af te sluiten met allerlei voorzieningen voor boventallige medewerkers. Maar is die reorganisatie wel nodig? Wordt het bedrijf of de instelling er beter of gezonder van? Nee, die vraag stellen we veel te weinig.’

En die strijd tegen de oorzaken van de problematiek gaan we veel te weinig aan. Dan raak je in een vicieuze cirkel, je blijft te vaak in de waan van de dag dweilen met de kraan open. Het is ook moeilijker om een eenheid te smeden dan.’

De huidige staat van de welzijnssector laat volgens Kuin zien waar die manier van werken toe kan leiden. ‘Het opbouwwerk in buurten is in de jaren zeventig ontstaan, gesubsidieerd door de overheid. Rond 2007 sloot de Abvakabo in de welzijnssector in een jaar tijd tweehonderd keer een sociaal plan af. Bijna elke werkdag één! Abvakabo-bestuurders bespraken toen vooral hoe ze dat werk efficiënter konden aanpakken. Maar de discussie had moeten zijn: wat is hier nu eigenlijk aan de hand? Toen de rook verdwenen was, was de sector afgebroken. Nu heb je in oude buurten hooguit een buurthuis met één coördinator, en een opa die op de speeltuin past.’

› Heeft de vakbond lering getrokken uit die tragedie?

‘Ja, maar wel moeizaam en met vallen en opstaan. Ik moet ineens denken aan een voorval uit mijn Abvakabo-tijd. Ik weet nog dat ik in 2011 op een zaterdagavond werd gebeld door een oud-CPN’er. Hij vertelde dat zeshonderd thuiszorgmedewerkers een keuze voorgelegd hadden gekregen: of twintig procent minder loon, of ontslag. “Weet je wat jouw vakbond hen heeft geadviseerd?”, vroeg die man mij vervolgens: “Dat ze maar het callcenter moeten bellen.”

Direct na dat ontluisterende telefoontje beet Kuin zich vast in de kwestie. ‘We zetten acties op poten; uiteindelijk kwam het zelfs tot een staking. Redelijk uniek in de zorg. Maar zelfs al hadden we nu nog gestaakt, dan was de werkgever geen centimeter opgeschoven. Want die had het geld niet. Het was namelijk de gemeente die de geldkraan voor de thuiszorg had dichtgedraaid. Met vallen en opstaan leerden we dat we toch de oorzaken moesten aanpakken.’

Maar binnen een sociale ANWB zijn kaderleden niet van belang. In zo’n organisatie verrichten actieve leden vooral tijdelijke klussen. Vanuit de gedachte: *what's in it for me?* Daarna gaan ze weer iets anders doen, om hun cv op te bouwen.’

Veelzeggend noemt Kuin de leus waarmee de FNV in de jaren negentig campagne voerde: ‘Uw zaakwaarnemer’. ‘Hiermee werd het beeld geschetst dat er een zaakwaarnemer naast je gaat zitten om te zorgen dat jij er een goed contract uitsleept. Net als in de voetballerij. De FNV was toen heel erg gericht op de individuele belangenbehartiging. Al voordat ik in het bestuur kwam, rond 2007-2008, was de tegenbeweging in gang gezet.’

‘Vakbondswerk moet een eenheid smeden’

werkgeversorganisaties daar zetelen. Een krachtig signaal van de FNV?

‘In de werving is voor mijn gevoel de urgentie te weinig overgebracht. In de zin van: in Den Haag zit een slecht kabinet met slechte plannen, en werkgeversorganisaties die samenspannen tegen de werknemers.’ Ook viel het Kuin op dat de aanwezige betogers, eenmaal op het Malieveld aangekomen, werden opgedeeld in sectoren. ‘Mensen werden letterlijk in hokjes gestopt. Het is typerend voor de staat van de vakbeweging. Het zijn allemaal aparte clubjes. Alsof die mensen niets gemeenschappelijk hebben. Terwijl vakbondswerk juist een eenheid moet smeden.’

› In 2017 waren er 32 stakingen in ons land. Dit aantal is sinds 1989 niet meer zo hoog geweest. Is dit een teken dat werknemers meer macht opeisen?

‘Veertig procent van de werknemers in ons land heeft een onzeker contract. Een groot deel van hen heeft hier niet zelf voor gekozen. De arbeidsinkomensquote (het deel van het nationaal inkomen dat ten goede komt aan werknemers en zelfstandigen, – red.) was in de jaren zeventig rond de 90 procent, maar daalt nu naar 70 procent. Dus steeds minder van wat wij met z’n allen verdienen gaat naar de werknemers. Ook de ongelijkheid neemt toe. Dat soort ontwikkelingen geven de machtsverhoudingen weer. Dus het aantal stakingen zegt mij niet zo veel. Beslissender is waar we strijd over voeren. Die strijd moet gaan om het aanpakken van de oorzaken van onder andere de flexibilisering en die strijd moet gaan om het opeisen van een fors groter deel van de koek.’

› Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) stelde begin dit jaar dat de Nederlandse bonden meer werk moeten maken van de loonontwikkeling. Iets vergelijkbaars zei Klaas Knot van De Nederlandsche Bank. Hoe kijk jij hier tegenaan?

‘De gemiddelde loonstijging in 2017 lag onder de 2 procent. Terwijl zelfs een deel van rechts Nederland nu vindt dat de bonden hogere loonstijgingen moeten binnenhalen. Want dat is goed voor de koopkracht en de economie. Maar zelfs al klotst het geld tegen de plinten, dan zullen werkgevers nog niet uit zichzelf meer dan 2 procent loonsverhoging geven. Want er is een race naar beneden gaande op de

arbeidskosten. Ze moeten mee met de rest. Dus alleen een gecoördineerde aanpak kan hier verandering in brengen.’

Maar Kuin is ook voorzichtig optimistisch. ‘Vorige maand is er in de ouderenzorg – een sector met vierhonderdduizend mensen, de grootste cao van Nederland – een nieuw akkoord gesloten. Het is de eerste cao waarin we 4 procent loonstijging binnenhalen. Dat was niet gelukt zonder organisering en zonder de oorzaken aan te pakken; waardoor je ook beter de eenheid kunt smeden.

Ook de werkgevers kunnen daar uiteindelijk baat bij hebben. Kijk bijvoorbeeld naar de thuiszorgaanbieders. Die moesten met steeds krappere budgetten aanbestedingen binnenhalen bij gemeenten. Om dit voor elkaar te krijgen, werd de thuiszorg steeds meer uitgekleeft tot schoonmaakfunctie. Het signaleren van problemen bij ouderen, heel belangrijk, werd uit de functie geschrapt. Met die truc, die volledig voldeed aan de regels, konden thuiszorgaanbieders de lonen verlagen.’

› Het was dus aan de bonden om een slimme tegenzet te bedenken.

‘Dat werd de invoering van een bodem in het loongebouw, hoger dan het wettelijk minimumloon. Wat resulteerde in een gelijk speelveld voor werkgevers, die niet langer hoefden te concurreren op arbeidskosten. Hiermee ontstond het klimaat voor een fatsoenlijke loonsverhoging.’

› Je geeft meermaals aan dat het belangrijk is om eerst de oorzaken te analyseren voordat je op een probleem duikt. Is dat ook de link met jouw nieuwe functie bij het wetenschappelijk bureau: de wortels van problemen onderzoeken?

‘Allereerst vind ik het een belangrijke taak voor het wetenschappelijk bureau om te zorgen dat de SP alles weet van haar speerpunten, meer dan wie dan ook. Bijvoorbeeld als het gaat om de flexibilisering en de inkomensongelijkheid. Verder hoop ik vooral verdieping aan onze leden mee te kunnen geven: onderbouwing, argumenten, visie. Zodat ze gesterkt worden in de strijd die zij elke dag voeren. Waardoor zij denken: verdomme, ik heb een goed verhaal, nu durf ik ook aan te bellen.’ •

tekst Lesley Arp
foto's Maurits Gemmink

› Kan juist de werknemer niet vaak haar-fijn uitleggen wat die oorzaken zijn?

‘Precies! Terwijl de FNV als instituut te vaak denkt in de termen van de cao-tafel. Bij alles wat niet via die ene cao kan worden opgelost, houdt het denken te vaak op. Maar als je als vakbond de oorzaken van problemen wilt aanpakken, moet je steeds vaker op andere speelvelden actief zijn. Met organisering-campagnes, zoals in de zorg, de schoonmaak en Schiphol zijn we telkens uit op het aanpakken van die oorzaken. Dat is ook wat de werknemers willen! De oorzaak van de problemen in de schoonmaaksector lag bij de opdrachtgevers, die de bedrijven in een race naar beneden tegen elkaar uitspeelden. De oorzaak achter de reorganisatie in het welzijnswerk en de afbraak in de thuiszorg lag onder andere in de bezuinigingen van de overheid. De oorzaak van de race naar beneden op Schiphol ligt in de marktwerking en het ontbreken van één sector-cao. Het is dan ook weinig verrassend dat in de zorg en in de schoonmaakbranche, sectoren waar werknemers op de werkvloer zijn georganiseerd, de problemen nu wel bij de bron worden aangepakt. Dat is organisering. De thuiszorgmedewerkers wisten al vanaf dag één dat we op meerdere speelvelden moesten strijden: bij de werkgever, bij de gemeente, maar ook bij de overheid.’

› Zevenduizend mensen kwamen vorige maand bijeen voor de landelijke 1 mei-manifestatie op de Dag van de Arbeid. Die verhuisde dit jaar van Amsterdam naar Den Haag, omdat het kabinet en de

LIMBURG

‘WIJ LATEN ONS NIET VERDELEN’

‘We slagen er in tal van Limburgse gemeenten in om deel te nemen aan een coalitie’

In Limburg stapten vijf van de acht Statenleden op en ook een van de twee gedeputeerden hield het voor gezien. Daarna splitsten drie van de vier SP-gemeenteraadsleden in Venray zich af.

De Limburgse SP stelde deze, inmiddels breed ondersteunde, verklaring op.

‘DE AFGELOPEN TIJD is onze provincie veel in het nieuws geweest. En niet op een manier die ons trots maakt. Het begon met het vertrek van vijf Statenleden en een van onze twee gedeputeerden. Afgelopen weekend kwam daar het bericht bij dat drie gemeenteraadsleden uit Venray onze partij verlaten. Wij vinden het bizar dat voormalige leden van onze partij in het Limburgse wel de weg naar de krant weten te vinden, maar weigeren om de discussie met partijgenoten te voeren. En dat is precies wat hier is gebeurd. Er is in onze partij ruimte voor ieders zorgen en ideeën, maar dan moeten we deze wel met elkaar bespreken. Zodat we kunnen leren van zaken die niet goed gaan en we gezamenlijk onze partij kunnen versterken. Net als bij andere partijen leven er tal van ideeën binnen de SP en het gaat ook weleens mis bij ons. Daarom organiseren wij als democratische partij bijeenkomsten om met elkaar in gesprek te gaan. In januari vond het partijcongres plaats. Een belangrijke plek om te spreken over de koers van de partij. Van alle opstappers hoorden we toen niets over een andere koers of de noodzaak daartoe. De volgende kans was tijdens de regioconferentie in Limburg. Ook daar geen kritiek op de koers. Er was wel kritiek op het werk van de gedeputeerde en de uitleg van de Statenfractie. Bijzonder daarna is het opstappen van de Venrayse leden. Op 28 april was een raadslid zelfs nog gekozen door de leden van de afdeling als afdelingsvoorzitter. Dit gebeurde twee maanden na de raadsverkiezingen. In die twee maanden is onze koers niet veranderd en zijn onze idealen niet gewijzigd.

De media smullen er vanzelfsprekend van. Wat we journalisten kwalijk nemen zijn de foutieve beelden die van onze partij worden neergezet, dat sensatie de overhand krijgt boven een realistisch beeld. Zo zou er een tegenstelling zijn tussen besturen en acti-

visme, maar zoals we allen weten gaan deze twee hand in hand voor SP'ers. Waar we het verschil vanuit het bestuur kunnen maken, doen we dat. Maar dat kunnen we alleen als we contact houden met mensen in onze buurten. Hoe kunnen we anders het geluid van mensen naar gemeenteraden, Provinciale Staten of parlement brengen? Het is juist aan ons om de problemen en zorgen die mensen ervaren te benoemen en aan te pakken.

Ten tijde van het gedoe in onze provincie is er ook nog voldoende reden om trots te zijn. We slagen er in tal van Limburgse gemeenten in om deel te nemen aan een coalitie. Onder andere in Weert, Venlo, Heerlen en Gennep. En ook in de oppositie maken wij het verschil.

Natuurlijk mag er kritiek zijn. Graag zelfs, daar worden we als SP juist sterker en beter van. Maar laten we ons wel aan onze eigen afspraken houden. De afspraak dat we intern die kritiek delen en bespreken. Daar hebben we vele overlegmomenten en andere gelegenheden voor. Bevraag, vooral als er zaken onduidelijk zijn of gedoe is ergens, elkaar, afdelingsvoorzitters, regiovertegenwoordigers en scholingsteam. Bevraag desnoods het landelijk partijbestuur. Maar weglopen, duiken, zwijgen en dan opstappen om vervolgens het hoogste woord te hebben in de media, dat is niet hoe wij met elkaar als SP'ers omgaan.

Wij laten ons niet verdelen, wij knokken door voor het belang van de mensen in onze wijken.’

De verklaring werd opgesteld door SP-leden in Venlo en wordt ondersteund door de afdelingen Sittard-Geleen, Heerlen, Venlo, Kerkrade, Landgraaf, Weert, Roermond, Venray en Horst aan de Maas. •

LINKSVOOR

EEN TENTJE OPENDE DEUREN

Tugay Filiz (23) is contactpersoon en mede-oprichter van ROOD Vlaardingen, een groep die aan de weg timmert met spraakmakende acties. Zoals het opzetten van een tentje in de hal van een woningbouwvereniging om de woningnood onder Vlaardingse jongeren aan te kaarten. 'Er had zich een jongen bij ons gemeld die telkens tijdelijke huurcontracten had en nu dakloos dreigde te worden. Niemand wilde ons daarover te woord staan, totdat ze dat tentje zagen.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al lid?**

'Een jaar ongeveer. Ik wilde niet alleen maar zeuren over hoe rot alles is, maar ook zelf een steentje bijdragen en dingen verbeteren.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik studeer bedrijfsinformatica aan de Hogeschool Rotterdam. Tenminste, zo noem ik het maar. Officieel heeft het een heel lange naam die kennelijk heel interessant en internationaal moet klinken, maar die niemand begrijpt.'

› **Nou word ik natuurlijk nieuwsgierig.**

'Business IT and Management, aan de Career Academy van de Hogeschool Rotterdam. Haha, deftig hè? Het is een heel brede opleiding. Je krijgt bijvoorbeeld ook les in bedrijfskunde. Daar heb ik al heel wat discussies gevoerd met docenten, want je leert dan bijvoorbeeld hoe je kunt bezuinigen ten koste van anderen, puur om winst te maken. Veel van mijn medestudenten willen ook het liefst consultant worden, met een dikke lease-auto en dat soort ongein.'

› **Wil jij dat niet dan?**

'Nee, ik heb niks met auto's. Ik red me prima met de fiets en het ov.'

› **Wat was jouw SP-moment?**

'De overwinning die we geboekt hebben rond de Hoekse Lijn. Dat is een spoorlijn die wordt omgebouwd tot metrolijn, waarbij voortdurend vertragingen optreden. Wij hebben actie gevoerd voor goed vervangend vervoer. Op een dag stuurde onze SP-wethouder Arnout Hoekstra, die heel betrokken is bij de afdeling hier, een mailtje door van een collega-wethouder: het vervangende bustraject ging verbeteren. Ik zat op school, maar ik was zo blij dat ik van de lessen die dag weinig meer heb meegekregen.'

› **Heb je hobby's?**

'Ja, ik ga graag naar festivals. Het liefst naar het Belgische Graspop, vanwege de metalmuziek en de ongedwongen sfeer.' ●

WIE GRIP WIL, ZAL MOETEN GRIJPEN

VVD'er Dijkhof wil de bijstand verlagen. VVD'er Rutte verrijkt de steenrijke buitenlandse aandeelhouders van multinationals. De woede is terecht, de verbazing niet, zegt SP-voorzitter Ron Meyer na een tour door het land. Begin juni verscheen GRIP. Hij sprak een jaar lang met 100 wetenschappers, schrijvers, denkers en leiders over de staat van ons land. Hier een voorproefje:

'Pragmatisch. Logisch. Redelijk. En vooral niet ideologisch. Menig sociaaldemocraat was er trots op. Ideologie was immers belast met het rode gevaar en dat schip was definitief gezonken. Liberaal Mark Rutte gaat er prat op evenmin aan vergezichten te doen. Met één cruciaal verschil. Dat hoeft ook niet. Zijn verhaal van een terugtrekkende overheid, van flexibilisering van de arbeid, van ieder-voor-zich en de markt voor ons allen is immers geen vergezicht. Het is hier en nu, en al vele jaren dominant. Hij hoeft zijn ideologie niet te zaaien of te planten. Hij hoeft haar slechts te onderhouden en te beschermen. En dus maakt Rutte elke roep om een alternatieve visie verdacht door een eenvoudige truc: visie is niet 'slechts' een vergezicht, maar een volledige blauwdruk: 'Als visie een blauwdruk voor de toekomst betekent, dan verzet alles wat liberaal is in mij zich daartegen.' Het mag daarom niet verbazen dat Rutte de buitenlandse aandeelhouders van Philips, Unilever, AkzoNobel en Shell elk jaar 1,4 miljard euro aan gemeenschapsgeld cadeau geeft.'

In de Spanning, het blad van het wetenschappelijk bureau van de SP dat u tegelijk met deze Tribune ontvangt, geeft Meyer een inleiding op het boek.

Grip is verkrijgbaar in de boekhandel en te bestellen via shop.sp.nl

ECO-ELITES

In de strekking van het interview met Sandra Beckerman (Tribune mei) kan ik me wel vinden. Wat mij echter stoort is de term eco-elites. Het artikel maakt niet duidelijk wie dat precies zijn en het laat het misverstand open dat wie zich voor de ecologie inzet tot de elite behoort. Heel veel mensen zetten zich in voor natuur, biodiversiteit en dierenwelzijn in hun eigen omgeving, en om die als een elite te framen is volgens mij geen goede zaak. Het bewustzijn in de samenleving groeit dat we iets moeten doen om negatieve trends te keren en ook al is het klein, het is toch waardevol. Grote klappen kun je misschien maken bij Shell maar geef niet af op de ecologen en mensen die in hun eigen omgeving iets proberen bij te dragen, ook al is het klein.

Philippe Boucher

Zelfs de NOS kopte onlangs: armste Nederlanders draaien op voor klimaatbeleid. Precies dat benadrukken we als SP. Dat is geen kritiek op mensen die duurzaam leven; dat is kritiek op beleid dat enkel gericht is op het individu en niet op een collectieve aanpak. Wij moeten gaan voor een klimaatbeleid dat de echte vervuilers aanpakt én zorgt dat ook mensen met een kleinere beurs duurzamer kunnen leven.

—redactie Tribune

GENTECH

Goed om bij de Tribune de Spanning te ontvangen over diverse problemen in de landbouw. Maar ik blijf zeer sceptisch over genetische modificatie. Wat boeren in India vooral nekte was dat ze niet hun eigen zaad konden overhouden voor het volgende jaar omdat de genetisch gemanipuleerde zaden hybride zaden zijn; ze moesten ieder jaar nieuw zaad kopen. En die gouden rijst, zou die betaalbaar zijn voor mensen die niet eens geld hebben om groente te kopen? Daarnaast vraag ik me af of wel gekeken is naar de financiers van de onderzoeken naar genetisch gemodificeerde voeding. In onafhankelijke onderzoeken komen zeer kwalijke gevolgen tevoorschijn. Maar het grootste probleem is natuurlijk weer: de belofte dat gentech-gewassen de wereld kunnen voeden is een loze belofte zolang er armen bestaan die die voeding niet kunnen betalen.

Mariët Frigge, Spijkenisse

Tribune juni 2018

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____

roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v

adres + huisnr : _____

postcode : _____ woonplaats: _____

land : _____ geboortedatum: _____

email : _____

telefoon : _____ mobiel: _____

IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____

plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)

handtekening : _____

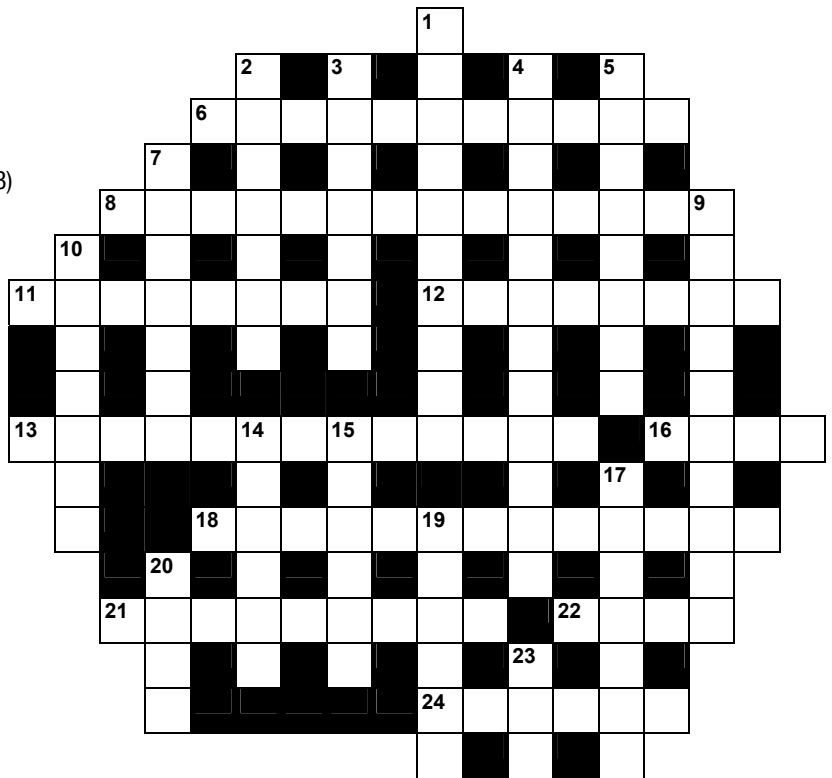
Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 6 Wordt hiermee 'Akker-)Boer Zoekt Vrouw' opgenomen? (11)
- 8 Misplaatst rijgedrag. (4,10)
- 11 Zuster gemeente van Steenwijk? (8)
- 12 Kenau zwemt in gevaarlijke inham. (8)
- 13 Overeenkomst tussen cowboy en varen. (13)
- 14 Favoriete plek van nieuwe plant. (4)
- 18 Zo speelt Willem-Alexander een agressief spelletje schaak. (13)
- 21 't Is een zootje, bij de wiethandelaren. (9)
- 22 Het merendeel van 144. (4)
- 24 Bergruimte voor vergane schepen. (6)

Verticaal

- 1 Gewis eerlijk! (Maar dat lijkt alleen maar zo...). (10)
- 2 De functie van een bezoekend acteur. (7)
- 3 Op zachte toon is de put drooggelegd. (7)
- 4 Verraderlijke vloerbedekking. (12)
- 5 Rustplaats voor overledenen. (8)
- 7 Houdt voor u de auto open. (7)
- 9 Zo-even was het niet hier, en niet nu. (10 en 4,6)
- 10 Wat een gedoe, zo'n dierenpenning. (7)
- 14 Eetbaar stukje muziek. (6)
- 15 Steekt z'n neus in het boeket. (6)
- 17 Word je geopereerd? Dan geen rijbewijs. (7)
- 19 Aldus geknipt ben je beschermd. (6)
- 20 Hangplek voor criminelen. (4)
- 23 Sprookjesfiguur is echt carnavalsnummer. (3)

IMAGINAIRE WOORDENLIJST

Opdracht: de bedoeling is een zo spitsvondig, interessant of verrassend mogelijke betekenis te vinden voor de 20 – goeddeels onbestaande - woorden onder 'Opgaven'. De meest originele inzendingen worden door de redactie als prijswinnaar bestempeld.

Voorbeeld: Buitenees – Verdwaalde Hagenaar.

Opgaven

- 1 OntDenking
- 2 Cineoot
- 3 Relaxeermiddel
- 4 Anglosaxisties
- 5 Dysinfanterie
- 6 Gedachtenslecht
- 7 Kiespeuk
- 8 Neerlandertaaler
- 9 Wegverordnert
- 10 O-denker
- 11 Opflansen
- 12 Appcidentje
- 13 Doorheendenker
- 14 Rap-Hop
- 15 Weledelbelachelijkbaren
- 16 Aardbevingsgasten
- 17 Rutteprutsen
- 18 Opburgeren
- 19 Schipholisme
- 20 Zaphoofd

OPLOSSINGEN MEI

Cryptogram

Horizontaal

- 4 Opbod 5 Delta 8 Vonk 10 Boeren 12 Erker 13 Ruigoord 15 Afwezig
- 16 Nekslag 18 Larf 19 Echo 20 Ebben 23 Geen rooie duit
- 25 Bul 26 Begindatum.

Verticaal

- 1 Sprookjesfiguur 2 Rookartikelen 3 Verbuigen 6 Toekomstbeeld 7 Deur
- 9 Mark 11 Verfbad 14 Dagen 17 Charter 21 Eruit 22 Honing 24 Tam.

Nummerplaatje:

± (Plusminus teken)

De winnaar van mei 2018 is Erik Nieuwenhuis uit Helmond.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 27 juni 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

